

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
POŠTARINA PLAČENA U GOTOVOM

NOVEMBER 1931
NOVEMBAR 1931

2 ARHITEKTURA

MESEČNA REVIJA ZA GRAĐEVINSKU, LIKOVNU I PRIMENJENU UMETNOST
MESEČNA REVIJA ZA STAVBNO, LIKOVNO IN UPORABNO UMETNOST

ARHITEKTURA

mesečna revija za stavbno, likovno in uporabno umetnost. - Naročnina letno Din 120.—, za inozemstvo Din 150.—, posamezna številka Din 15.—. - Uprava: Gajeva ulica 9. Izdaja konzorcij »Arhitekture« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Odgovorni urednik dr. Rajko Ložar, tehnični urednik arch. Jože Mesar. Grafično delo Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

ARHITEKTURA

mesečna revija za građevinsku, likovnu i primenjenu umetnost. - Pretplata godišnje Din 120.—, za inozemstvo Din 150.—, pojedini broj Din 15.—. - Uprava: Gajeva ulica 9. - Izdaja Konzorcij »Arhitekture« (ing. arh. Dragutin Fatur). - Odgovorni urednik dr. Rajko Ložar, tehnički urednik arch. Jože Mesar. Grafički radovi Jugoslovanske tiskarne u Ljubljani (K. Čeč).

ARHITEKTURA

měsíční revue pro stavební, výtvarné a užité umění. - Předplatné celoročně Din 120.— do ciziny Din 150.—, jednotlivé číslo Din 15.—. - Administrace: Ljubljana, Gajeva ulice 9. - Vydává Konsorcium »Arhitektury« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Odpovědný redaktor dr. Rajko Ložar, technický redaktor arch. Jos. Mesar. - Grafickou práci provádí Jugoslovanská tiskárna, Ljubljana (K. Čeč).

ARHITEKTURA

Revue mensuelle de l'architecture et de l'art. - Prix de l'abonnement annuel Din 120.— pour l'étranger Din 150.—, le numéro Din 15.—. - Rédaction: Ljubljana, Gajeva ulica 9. - Publiée par l'association »Arhitektura« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Rédacteur responsable: Dr. Rajko Ložar; rédacteur technique arch. Jože Mesar. - Travail graphique: Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana (K. Čeč).

ARHITEKTURA

Monatliche Zeitschrift für Baukunst, bildende und angewandte Kunst. - Bezugspreis jährlich Din 120.—, für das Ausland 150.—, Einzelnummer Din 15.—. - Administration: Ljubljana, Gajeva ulica 9. - Herausgegeben vom Konsortium »Arhitektura« (ing. arch. Dragotin Fatur). - Verantwortlicher Redakteur: Dr. Rajko Ložar; technischer Redacteur: arch. Jože Mesar. - Graphische Ausstattung: Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana (K. Čeč).

V S E B I N A :

Dobrović: U odbranu savremenog graditeljstva 33 36 Vidaković: »Umetnički dom«, Zagreb 35 Pičman: Projekat »Umetničkog doma« u Zagrebu 36 38 Kojić: Skica za Umetnički paviljon u Zagrebu 35 Šubić: Palača delavske zbornice v Ljubljani 40 44 Rohrmann: Projekt koncertne zgradbe za Beograd 45 48 Smiljanič-Bajlon: Zgradba za nadleštva i stanove u Metkoviću 49 H. Hus: Zavodne cerkve 50 55 Plečnik: Kelhi 54 55 Fatur, Kos, Platner: Gostilna pod Šmarnogoro 56 59 Kregar: Villa »Soklič« v Mariboru 59/60 Kregar: Villa Rottner v Mariboru 61 Mesar: Villa I. M. A. v Ljubljani 62 64

I N H A L T :

Dobrović: Zur Verteidigung der gegenwärtigen Baukunst 33 36 Vidaković: Das »Künstlerheim«, Zagreb 35 Pičman: Projekt für das »Künstlerheim« in Zagreb 36 38 B. Kojić: Skizze für den Künstlerpavillon in Zagreb 35 Šubić: Das Gebäude der Arbeitskammer in Ljubljana 40 44 Rohrmann: Projekt des Konzerthauses in Beograd 45 48 Smiljanič-Bajlon: Amt- und Wohnhaus in Metković 49 H. Hus: Institutskirchen 50 55 Plečnik: Kelche 54 Fatur, Kos, Platner: Restaurant unter der Šmarna gora 56 59 Kregar: Villa »Soklič« in Maribor 59/60 Kregar: Villa Rottner in Maribor 61 Mesar: Villa I. M. A. in Ljubljana 62 64

U ODBRANU SAVREMENOG GRADITELJSTVA

Kad bismo razvitak gradjevinarstva od najstarijih vremena do danas prikazali grafički jednom krivuljom, koja bi logično bila talasasta, jer je u graditeljstvu bilo uspona i padova, onda bi eklekticism sasvim sigurno došao na najnižu tačku te linije. Čovek se mora čuditi neživotnosti te gradjevne epohe, koja je imala na raspoloženju toliko mnogo novog materijala i novih konstruktivnih mogućnosti, koje su mogle biti iskorišćene za stvaranje novog stila i nove estetike, a koje tek današnje moderno graditeljstvo iskorišćuje da stvara nove forme logične za materijal koji upotrebljava. Devetnaesti vek je stvorio industriju u današnjem smislu te reči. Industrija je obogatila tržište ogromnom količinom novog gradjevnog materijala, kao što je železo liveno i kovano, čelik, bakar, olovo i t. d., dalje romanski i portlanski cement, kao i kombinacije svih tih materijala (beton i armirani beton u gradjevinarstvu). Pojavljuje se gradjevni materijal staklarske industrije sa bogatom serijom gradjevnog stakla (ogledalno staklo, falkonieri, duplex i luxfer-prizmata). Kombinacijom tih materijala dobija se staklo-železo-beton. Osim tog novog materijala došle su i nove potrebe. Naselja se snabdevaju kanalizacijom, vodovodom, električnom strujom, telefonom i telegrafom, signalnim uredjajima, a danas već i podzemnim i nadzemnim železnicama, aerodromima, lučkim uredjajima i t. d. U zgrade ulaze novi elementi i razna tehnička postrojenja, kao telefon, dizalice, vodovod, plinovod, kotlovnice i strojevi za toplu i studenu vodu, vacuum-postrojenja, ventilacije, praone, kuhinje i t. d. I pored tog novog materijala i novih potreba ta epoha nije uspela da dade logičan izraz ni tom materijalu ni tim potrebama. Baš na toj tački se i rodio konflikt, iz koga se neminovno moralo roditi nešto novo, životinje i za daljnji razvitak sposobnije.

Zanimljivo je, da se u gradjevinama eklektičkih stilova, silom prilika, ali samo detaljno a ne u celokupnoj koncepciji pojavljuju mnogi elementi savremenog graditeljstva. Nov život zahtevao je na primer dućane i kavane sa velikim prozorima, velike dvorane, koncertne sale, banke, trgovačke kuće, tvornice i t. d., jednom rečiju zahtevale su se velike prostorije bez i jednog potpornog stupa i sa osvetljavanjem odozgo. Mesto da to sve iskoriste za stvaranje novih oblika, eklektičari zabašuruju to sve na silu privučenim spoljnim formama i suvišnim dekoracijama. Možemo videti banke sa strogim proporcijama standardnih grčkih hramova a sa interierima, koji su u potpunoj disharmoniji sa pročeljima. Na takvim gradjevinama vidimo nelogično povezane izražaje mnogih epoha. Bitnih konstruktivističkih principa u graditeljstvu pridržavali su se samo veliki inženjeri prošlog stoleća. Viseći mostovi engleskih inženjera, viadukti, pristaništa i vodo-radnja, interieri fabrika, kristal-palata i t. d., dalje mostovi od kamena, betona i armiranog betona jasni su dokazi za ovo tvrdjenje, iako su i njima arhitekti-dekorateri mnogo puta iznakazili celo delo lažnim formama.

Izlaz iz ovoga stanja kad je arhitektura značila samo dekoraterstvo, tražili su i našli veliki savremeni arhitekti poslednjih decenija. Teoretska borba je medju stručnjacima već odavno svršena. Savremeno graditeljstvo nalazi se već na putu, da osvoji ceo svet. Stilovi koji su se medjuvremeno pojavili, kao na primer secesija, Jugendstil, kubizam i t. d. kao jedna samo dobronamerna reakcija na eklekticism, nisu imali prava na opstanak, jer su u graditeljstvu značili samo formalistička nastojanja. U razvitku savremenog graditeljstva to su samo epizode, prolazne zablude, jer u bitne probleme graditeljstva nisu ulazili, već su se kretali pretežno na zidnim platnima.

Nasuprot eklektičarima nastoji savremeno graditeljstvo da stvara po imperativnim potrebama države, društva, pojedinaca i gradjevine sa novim materijalom, konstrukcijama

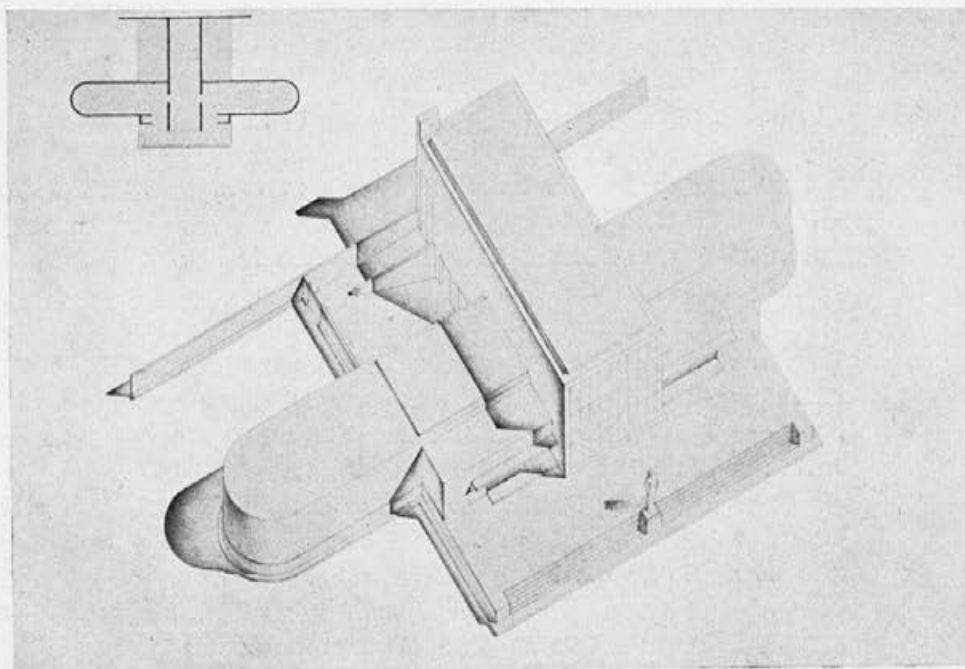
i tome odgovarajućim novim formama. Celishodnost i racionalnost, a u vanjskom izražaju maksimalan efekt sa minimalnim sredstvima, to su principi, po kojima se ravna savremeni graditelj. Raniji dekorativniji stilovi postizavali su takozvane umetničke efekte nanašanjem suvišnog materijala na zidna platna, dok savremeno graditeljstvo postizava mnogo veće efekte pomoću materijala, koji je već korisno upotrebljen a koji već i konstruktivno ima svoju funkciju. Nove društvene konstelacije odbacile su princip *l'art pour l'art* kao potpuno nekoristan, pa što više i antisocijalan.

Kod gradnje stambenih i monumentalnih zgrada moderno graditeljstvo služi se skelet-gradnjama od drveta, armiranog betona ili čelika. Materijal, koji pregradjuje i zatvara prostorije, ostaje cigla, betonski odlitci. Za oblaganje i čuvanje konstruktivnih delova upotrebljava se plemenita žbuka šamota, kamen i t. d. (Od kamena će granit ostati kao gradjevni materijal za vodogradnje a kod gradjevina kao materijal za oblaganje.) Dok se skelet-gradnje gotskih gradjevina sastoje od bezbrojnog mnoštva pojedinih sastavnih delova, t. j. od kamena i malte, koje mogu biti razrušeni i rastavljeni dejstvom tangencijalnih sila ili zemljotresa, dotle skelet-gradnje savremenog graditeljstva predstavljaju ramove konstrukcije, t. j. jednu monolitno-homogenu konstruktivnu celinu, a statički jednu funkcionalnu zaokruženost. U principu se razlikuju delovi koji nose od delova koji samo pregradjuju i zatvaraju fasade. To znači, da se gradnja oslobadja od mrtve kubature nepotrebnog i skupog materijala. Svaka kubatura koja nije funkcijom opravdana, mrtva je, t. j. neefikasna je i nekorisna. Kod ovakog rada tlocrti zgrada postaju gipki u organskom i celishodnom vezivanju unutrašnjih prostorija, kroz koje treba da teče život država, društava i pojedinaca u dvadesetom stoleću. Savremeno graditeljstvo ne sastoji se prema tome u jednostavnom izvodjenju zidnih platna. Kad bi to bio slučaj, onda bi svaki preko noći jednostavnom purifikacijom eklektičnih fasada mogao postati savremen graditelj. Zrelost arhitektonskih zamisli savremenog graditelja ogleda se u tlocrtnoj koncepciji njegovog plana, kod odredjivanja konstruktivnog sistema, u logičnom formalnom rešenju masa i zidnih platna. U koliko je projektant inženjer pri organizaciji unutrašnjeg dela zgrade, u toliko istovremeno mora biti i umetnik, da logično ispolji te iste principe na fasadama. Da vidimo kakve sve konstruktivne elemente koji odgovaraju pobrojanom materijalu, imaju današnji graditelji pri organizaciji unutrašnjosti zgrade i kod spoljnog formalnog rešavanja zgrade. Ti elementi su: raznoliki ramovi po formi i statičkoj funkciji, kontinuelni nosači, prosti nosači, konzole izbačene na velike udaljenosti, viseće konstrukcije, stupovi sa spiralnom armaturom, stropovi u obliku pečurke (Pilzdecke, »Fachwerk«), bezbroj mehanizama i mnogo patentata. To su elementi s čijom pomoću savremeni graditelj pravi podvige o kakvima nekadašnji graditelji nisu ni sanjali. Prema tome nove gradjevinske forme kao logična posledica svojih konstrukcija i materijala ne znaju više za uskoprsna pravila i još uskoprsniju estetiku starih stilova, o kojima se može čitati u bezbroj knjiga napisanih većinom od raznih estetičara, napisanih pod impresijama, koje su kod njih jedino merilo pri prosudjivanju stvarnih činjenica. Nove gradjevinske forme imaju dakle već svoju vlastitu estetiku. Već pobrojani konstruktivni elementi daju mogućnost stvaranja u domenu nove estetike za najinteresantniju igru masa i proporcije i prodore tih masa kao i za kontrastno ili neupadljivo vezivanje tih masa. Tu je mogućnost sklapanja masa prema potrebi i okolnostima, da se stvaraju zgrade beskrajno horizontalne (terasaste gradjevine) ili beskrajno vertikalne (oblakoderi). Moguće je horizontalne zgrade (ostavljajući ramove na površini) ritmizirati vertikalno, a vertikalne horizontalno (ako fasade vise konzolovito) ili u kosom pravcu, što sve graditeljstvo ni jedne epohe nije znalo. Otvori na zgradama mogu biti veliki ili mali, vertikalni ili horizontalni, a prema potrebi mogu biti u oba pravca

neprekidni. Spekulacijom punih i praznih površina na masama otvara se put novim lepotama. Gradeći u vis, zgrada može prema spratovima ustupati ili izlaziti od prvotno dane površine. Sve ove pobrojane mogućnosti samo su na dohvat nabačene, jer tih mogućnosti je to tolika množina, da bi samo njima trebalo posvetiti naročitu raspravu. Jasno je dakle da za ritmiziranje masa i pojedinih površina kao i za rešavanje unutrašnjeg rasporeda ima današnji graditelj mnogo više mogućnosti, nego što je to bio slučaj sa starim epohama. Za doterivanje zidnih platna kao i unutrašnjih prostorija stoje na raspoloženju svi produkti današnje industrije, a ti zaista nisu mali. Moderni graditelji dakle rade sa proširenim orkestrom gradjevinskog materijala i konstruktivnih elemenata kao sredstvom za najinteresantniju instrumentaciju. Neosnovana je plašnja, da savremeno graditeljstvo nije u stanju da postigne stare metode. Ono ih danas već i nadmašuje, a niko ne može ni da zamisli kakve će rezultate pokazati kad bude u punom cvetanju. Ovo danas je tek rana renesansa modernog graditeljstva.

Ova studija je došla kao posledica debate koja se razvila prilikom mojih radova namenjenih Dalmaciji. Dobronamerno ali potpuno neshvatanje modernog graditeljstva kao i sviju koristi koje od njega možemo imati, stvorilo je brojne neprijatelje tome načinu gradjenja u primorskim krajevima. Izgradnja Dalmacije nije neki specifički dalmatinski problem, nego je problem sviju nas, jer je Dalmacija i naša. Ona je naša kapija za ceo svet a u isto vreme i salon Jugoslavije za primanje i doček stranaca, koje sebi zovemo. Taj naš poziv obavezuje nas, da tim svojim gostima stvorimo udoban boravak a u isto vreme i da im sačuvamo ono radi čega dolaze, t. j. starine i prirodne lepote. Prema našem narodu tih krajeva imamo obavezu i patriotsku dužnost da mu stvorimo zdrave i jeftine stanove, i urbanistički uredjene gradove, snabdevene dovoljno vazduhom, vodom i suncem. A može biti, da je ta dužnost i veća i preča čak i od čuvanja starina. Na nama je, da stvaramo i mislimo sa širim horizontom, jer i Dalmacija i gradjenje u Dalmaciji podleže progresu.

Ova moja rasprava nema velikih pretenzija. Bio bih i suviše naivan kad bih verovao, da ću ubediti bilo laike ili stručnjake, koji su se ogradili visokim bedemima svojih

Arch. Marko Vidaković, Zagreb

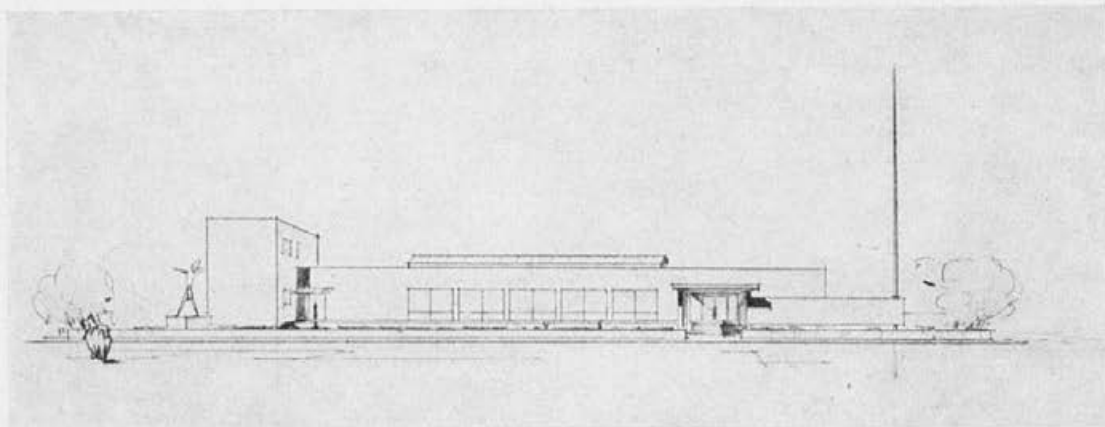
„Umjetnički dom“, Zagreb

predrasuda. Smatram za svoju etičku dužnost, da iznesem pred jugoslavenske graditelje rezultate svoga rada i svoja ubedjenja, koja sam na praktičnom radu kao arhitekt dobio. Računam na kolege koji ne drže, da sa savremenom izgradnjom Dalmacije treba pričekati ceo decenij, i koji ne smatraju da je Dubrovnik nenadmašiv i da su u Dalmaciji stvorena dela, kakva današnja pokoljenja nisu u stanju da stvore. Želim da pružim u ovoj zbrci pojmova kod nas onim mojim kolegama smernicu, koji osećaju dužnost današnjeg jugoslavenskog pokoljenja, koji treba svojim delima da nadmaše Dubrovnik i koji su uvereni, da nismo, a i zašto bismo bili, manji i nesposobniji graditelji od naših predaka. Obraćam se dalje onima, koji su uvereni, da je stogodišnja era eklekticizma na zapadu već dovoljno izivljena a da svako čekanje i u privrednom pogledu znači jedan veliki rashod. Pišem za one kolege koji su uvereni da u Dalmaciji ima još mnogo mesta, gde bi se u najkraće vreme novim graditeljskim metodama mogle stvoriti nove naseobine, daleko savršenije i poetičnije nego što je Dubrovnik. Onima posvećujem ove retke koji su uvereni, da bi bilo ovo naše stoleće preubogo, kad ne bi znalo da stvori jedinstvena dela, u tehničkom i umetničkom pogledu i pored sviju prirodnih i umetnih materijala kakvih danas imamo. Za današnje mogućnosti stari stilovi znače samo jedan ograničen podvig.

I još nešto. Nema u savremenom graditeljstvu, u pogledu gradjevinskih metoda, desničarstva i levičarstva. To je nezgodan politički izraz, koji se i za vreme mog boravka u Splitu primenjivao na moj način rada. Postoje jedino savremeni i nesavremeni stručnjaci. Izgleda, da je taj nezgodan izraz iz politike prešao u graditeljstvo nekako kao slika, kojom je trebalo podvući jedan fakat. Boljševici u Rusiji iskorišćuju za svoje svrhe i za postizavanje svojih ciljeva najmoderniji način zidanja, najmodernije i najracionalnije strojeve i uopšte trude se, da iskoriste najnovije rezultate celoga sveta. Da li je arhitektura desničarska ili levičarska to bi se moglo eventualno odrediti po sredini gde se radi i po nameni same gradjevine. U Rusiji na primer rešavaju zgrade za kolektivističke namene, koje odgovaraju socialističkom ustrojstvu države i društva. To bi prema tome moglo biti levičarsko graditeljstvo. (Centrosujoz-kolhozi-solhozi i t. d.) U ostalom svetu prema tome ostalo bi graditeljstvo bez obzira na metode, kojima se služi, uvek samo desničarsko. Prema političkom uredjenju ovih delova sveta podizaće se uvek samo takve zgrade, koje će najcelishodnije služiti životu, koji treba u tim gradjevinama da teče.

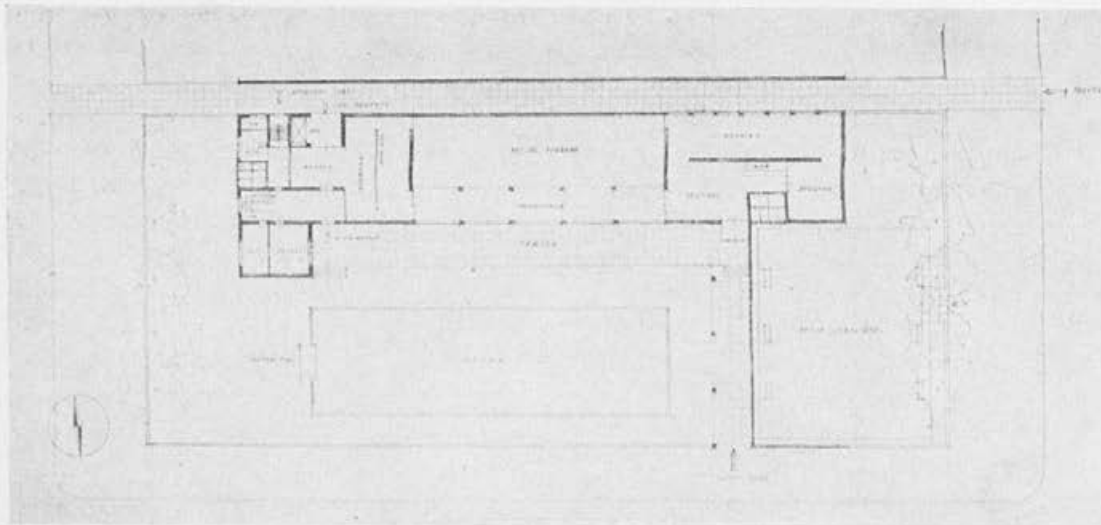
Arch. Josip Pičman Zagreb

PROJEKAT „UMJETNIČKOG DOMA“ U ZAGREBU

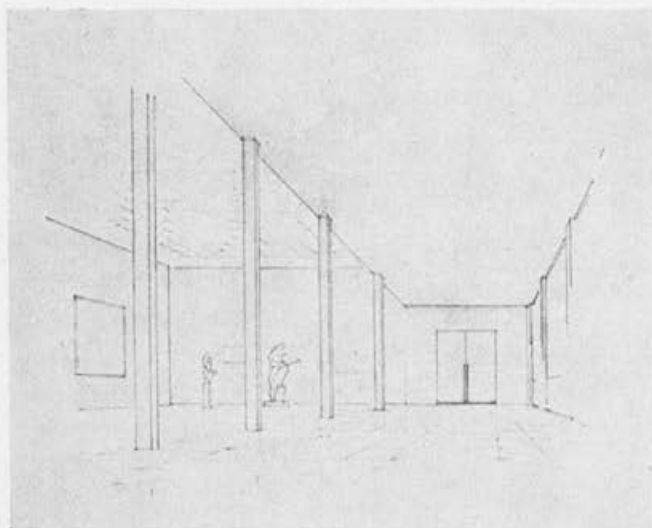
Arch. Josip Pičman, Zagreb

Pročelje

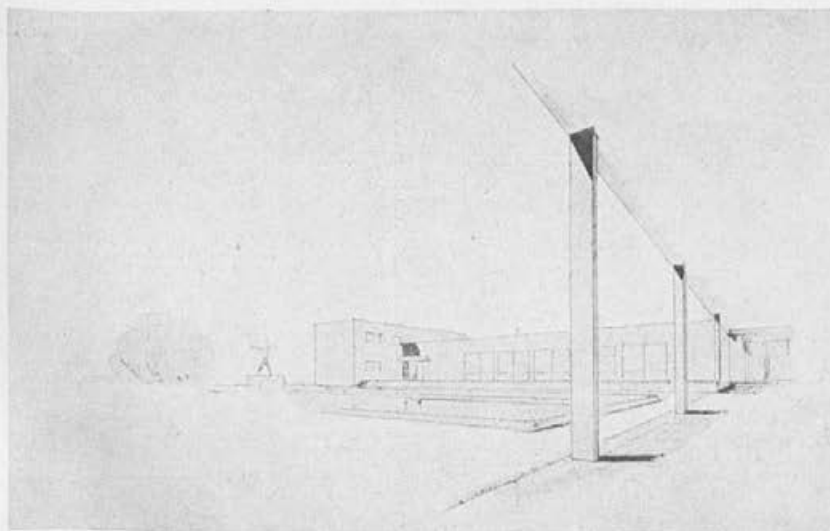

Tlocrt prizemlja

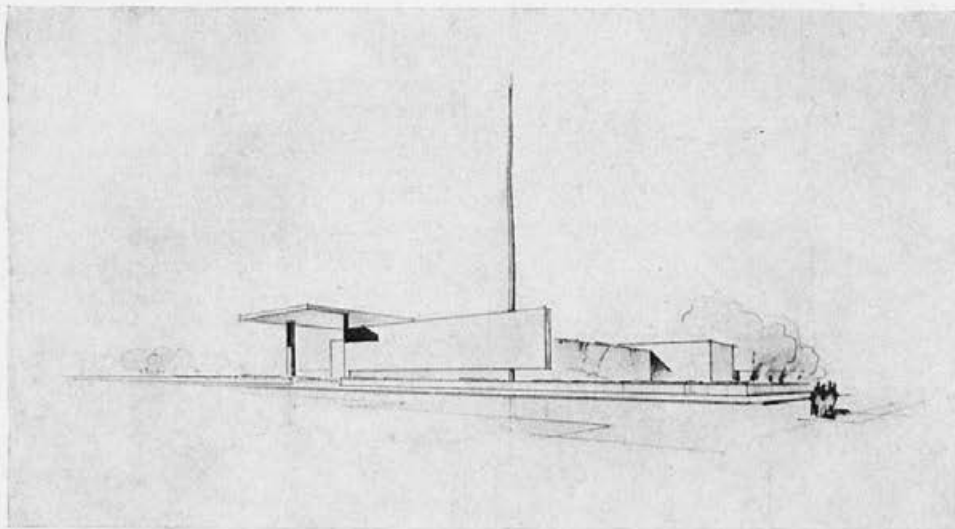
Tri monumentalne zgrade zatvaraju trg, kroz koji prolazi užom stranom ceste. Četvrtu stranu toga trga treba da zatvara objekt umjetničkog paviljona. Da se izbjegne naglašenom arhitektonskom koneksu postojećih objekata i eventualnoj pretencioznoj monumentalnosti Umjetničkog doma nastojao sam da objekat u prostoru ležerno razčlanim, da bi tako nastala silhueta bila živa, a cjelokupni dojam objekta vedar. Usred zelenja stajala bi niska bjela zgrada sa velikim staklenim otvorima.

Unutrašnjost

Pogled prema ulazu
Arch. Josip Pičman, Zagreb

Arch. Josip Pičman, Zagreb

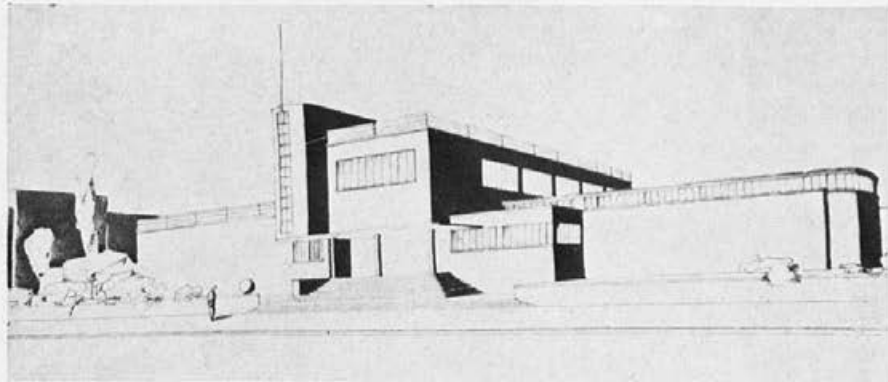
Pogled prema ulazu sa plakatnom pločom

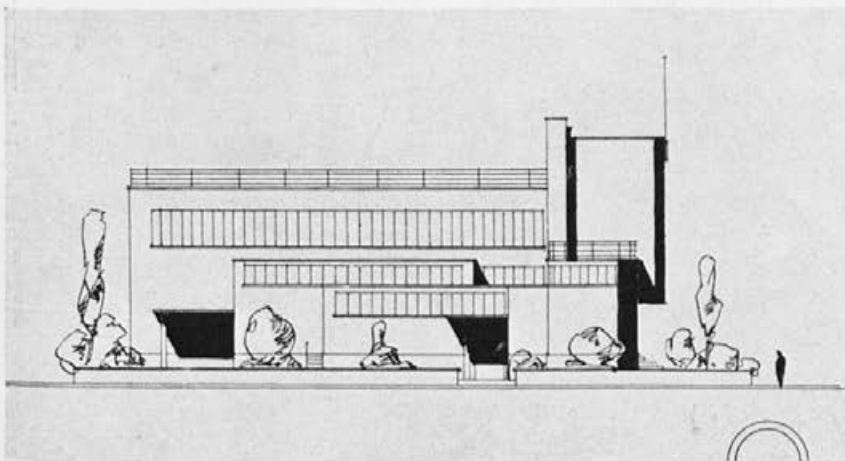
Dana Pajnič, Ljubljana

Keramika

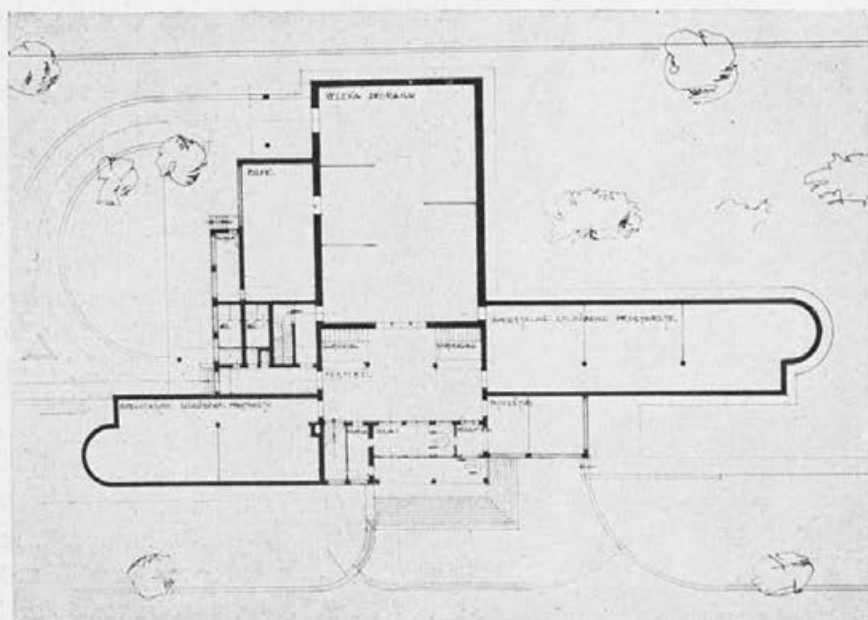
SKICA ZA UMETNIČKI PAVILJON U ZAGREBU

Perspektiva s ulice

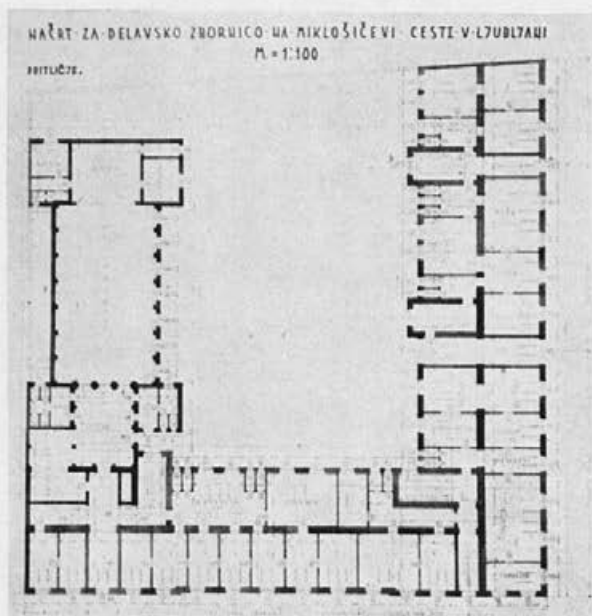
Izgled sa strane

Tlocrt prizemlja

Glavni pogled z Miklošičeve ceste

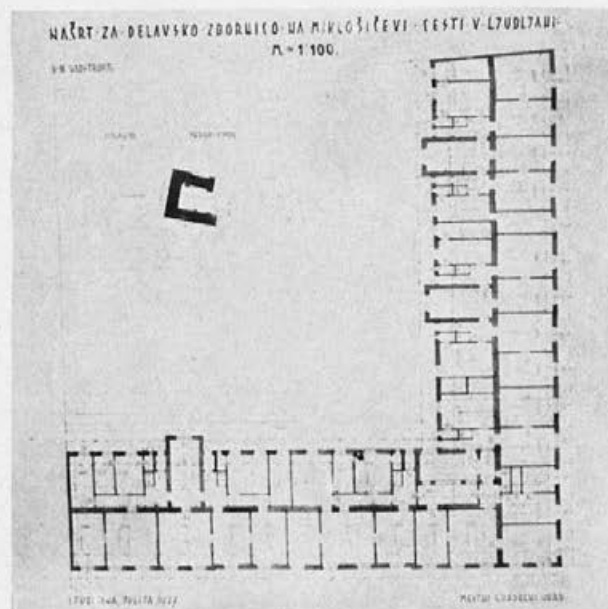
Talni načrt pritličja

S splošnim dvigom in razvojem socijalnih institucij v naši kraljevini je bila Delavska zbornica zaradi velikega razmaha prisiljena koncentrirati vse svoje različne panoge pod eno streho. V dobi živahne gradbene akcije, to je leta 1927, so odločujoči faktorji Delavske zbornice stopili v stik z Mestno občino ljubljansko ter ji predložili načrt za sezidavo novega uradnega poslopja Delavske zbornice. Ker naj bi ta stavba vsebovala tudi precejšnje število stanovanj ter bi se na ta način znatno omilila huda stanovanjska kriza, je Mestna občina ljubljanska hitro osvojila predlog Delavske zbornice ter se je s skupnimi finančnimi sredstvi Mestne občine ljubljanske in Delavske zbornice pričela graditi nova palača.

Po natančnih razgovorih in določitvi programa so se izvršili načrti ter se je leta 1927 pričelo gradbeno delo. Zgradba Delavske zbornice je

imela v glavnem namen, spraviti pod streho v prvi vrsti vse uradne prostore Delavske zbornice, vse sorodne organizacije, Prosvetni oddelek, Javno kuhinjo ter Borzo dela. Na žalost hišni gospodar ni bil zadostno informiran o bodočem razvoju nekaterih teh institucij, tako, da so že danes njim odločeni prostori premajhni. Poleg teh uradnih prostorov je v zgradbi nameščeno večje število dvo- in enosobnih stanovanj, ki služijo v prvi vrsti članom Delavske zbornice.

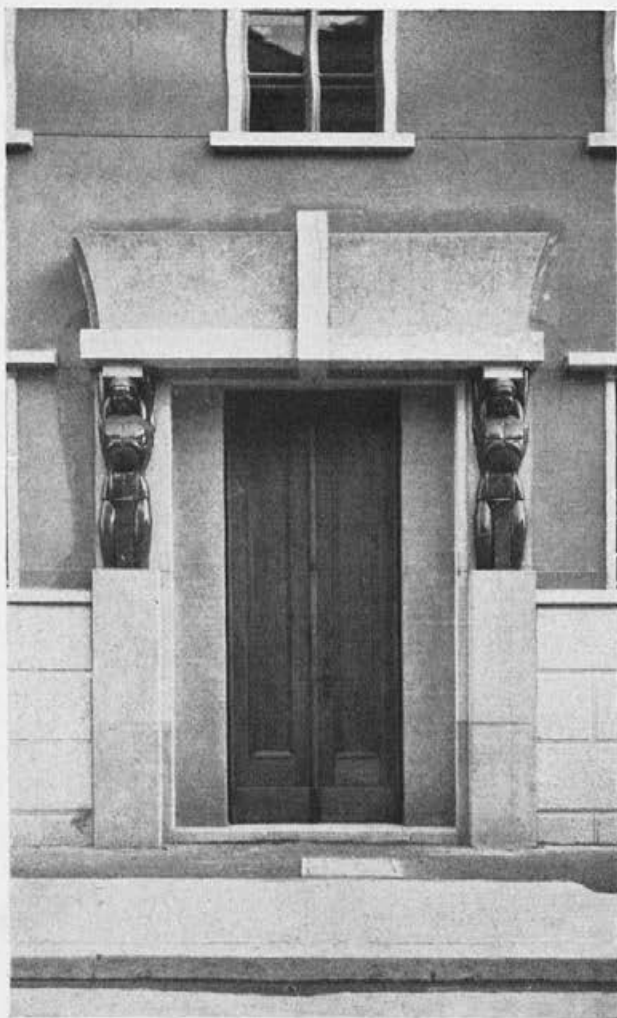
Delavska zbornica kot sedanji hišni posestnik ima svoje prostore v pritličju ter so dostopni iz monumentalnega vestibula. Iz istega vestibula je dostopna tudi velika dvorana zbornice. Ta dvorana služi v prvi vrsti javnim prireditvam kot shodom, predavanjem itd. Ker je integralni del Delavske zbornice prosvetni oddelek, ki med drugim goji tudi gledališko

Talni načrt nadstropja

Veža

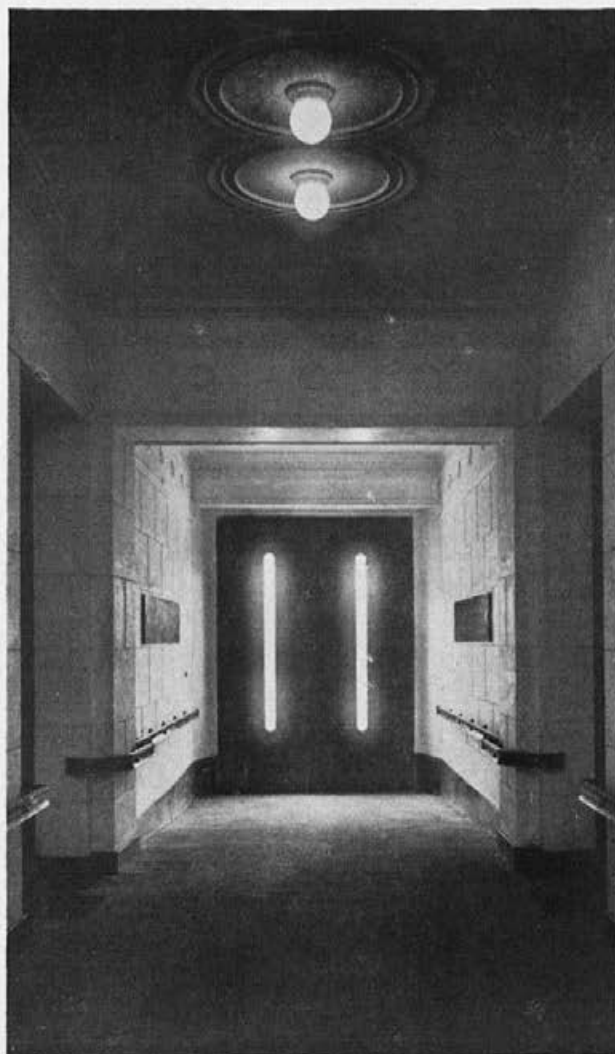
Portal. Kiparsko opremo izdelal Lojze Dolinar.

kulturo, je v dvorani nameščen moderen oder z vsemi potrebnimi tehničnimi pripomočki, nadalje pa so v njej nameščene tudi priprave za predavanja oziroma predvajanja skloptičnih slik in kinematografskih predstav po predpisih za javna svetlobna gledališča. Notranjščina dvorane je zasnovana v enostavnih velikih ploskvah, strop je iz poliranega vezanega lesa, odrišče iz domače hrastovine. Predprostor k zasilnim izhodom je ločen s 6 kamnitimi stebri iz domačega podpeškega marmorja. V predprostoru dvorane so garderobe, toalete ter blagajna. Na željo gradbenega

gospodarja se je morala ta dvorana situirati na dvorišču. Konstruktivno je zanimiva zato, ker je prekrita z železobetonskim stropom 12 m proste razpetine, kar je ena največjih konstrukcij v naši ožji domovini.

V bližini Delavske zbornice, dostopna po lastnem dohodu, se nahaja velika javna knjižnica s čitalno dvorano ter ostalimi prostori za upravo in skladišče knjig. Nadalje se vrstijo v stranski, Čopovi ulici, prostori Borze dela, azil za brezposelne delavce in delavke ter prostori ostalih organizacij.

Ker je bila zgradba zidana v času velike stanovanjske bede, so v ostalih nadstropjih nameščena večinoma stanovanja, ki pa so

Pogled veže proti vhodu

urejena tako, da jih je mogoče preurediti v pisarniške prostore. Zgradba je zidana iz opeke, postavljena na železobetonske temelje ter ima vse stropne in strehe iz železobetona. Notranja oprema uradnih prostorov Delavske zbornice in dvorane se je izvršila pod vodstvom in po načrtih arhitekta. Pri Delavski zbornici je čakalnica, ki je dekorativno opremljena, barvana v žarkih tonih ter ima na stropu kot simbol življenja naslikan zodiakus. Vsa oprava tega predprostora je iz mehkega lesa ter belo pleskana in ličana. Mala sejna dvorana, ki je direktno zvezana z uradnimi prostori Delavske zbornice, ima opremo iz hrasta. Strop je izvršen v mavcu z enostavnimi linearnimi delitvami. Sobe predsednika, tajnika in ostalih uradnikov so opremljene s pohištvom iz domačega oreha ter enostavno komponirane. Glavni vestibul je izvršen v mavcu, stene so porazdeljene v kvadre, nad katerimi se razpenja gladek strop.

Vhode v zgradbo ob Miklošičevi cesti poudarjata dva portala iz podpeškega kamna s figurami atlantov, katere je izvršil akademični kipar Lojze Dolinar. Fасаda je komponirana v preprostih linijah, okna imajo okvirje iz umetnega kamna. Omet je teranova. Srednji del zgradbe poudarjajo pilastrí, kateri nosijo na vrhu napis »Delavska zbornica«. Zaključek kubusa zgradbe je močan arhitrav. Na srednjem delu nad napisom se nahaja sedem alegoričnih figur iz umetnega kamna, delo akademičnega kiparja Lojzeta Dolinarja, predstavljajočih razne panoge dela in industrije.

Pogled skozi pisarne Delavske zbornice

Pogled v pisarno tajnika

Ing. arch. Vlad. Šubic, Ljubljana

Dvorana Delavske zbornice

PROJEKT KONCERTNE ZGRADBE ZA BEOGRAD

Idejni projekt koncertne zgradbe v Beogradu je zamišljen v zaprtem stavbnem sistemu z glavno fronto na širok boulevard. Parcela te zgradbe meri 3000 m², a zgradba bi zavzela površino 2000 m².

Gradbena osnova je sistem skeletnih okvirjev iz armiranega betona, sekundarna osnova so dvojne stene iz opeke (membrane), izvršene tako, da se med njima nahaja plast zraka. S tem bi bila dosežena lahka ter centralna obremenitev skeletnih konstrukcij, vsi prostori bi bili zavarovani proti zvoku in temperaturnim razlikam ter bi bili v glavni koncertni dvorani v velik prid akustiki sami.

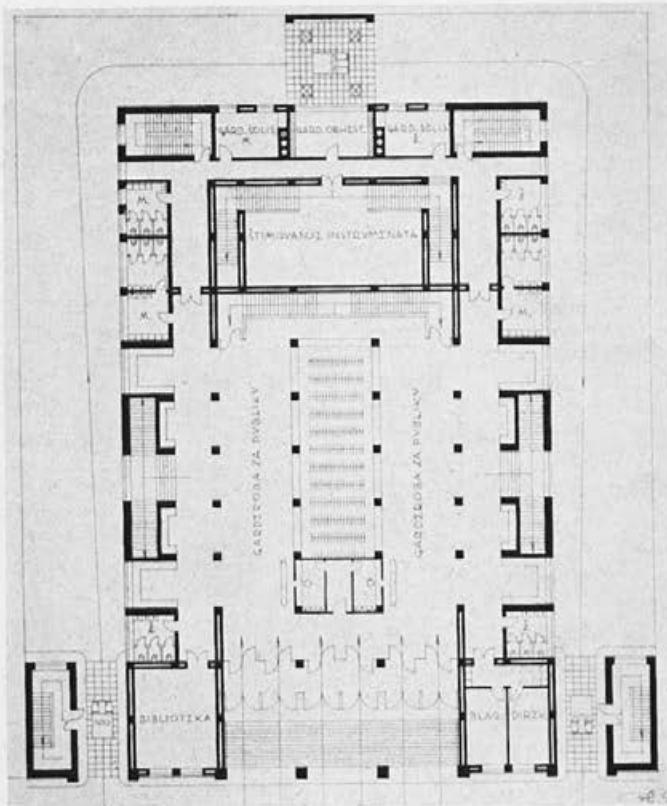
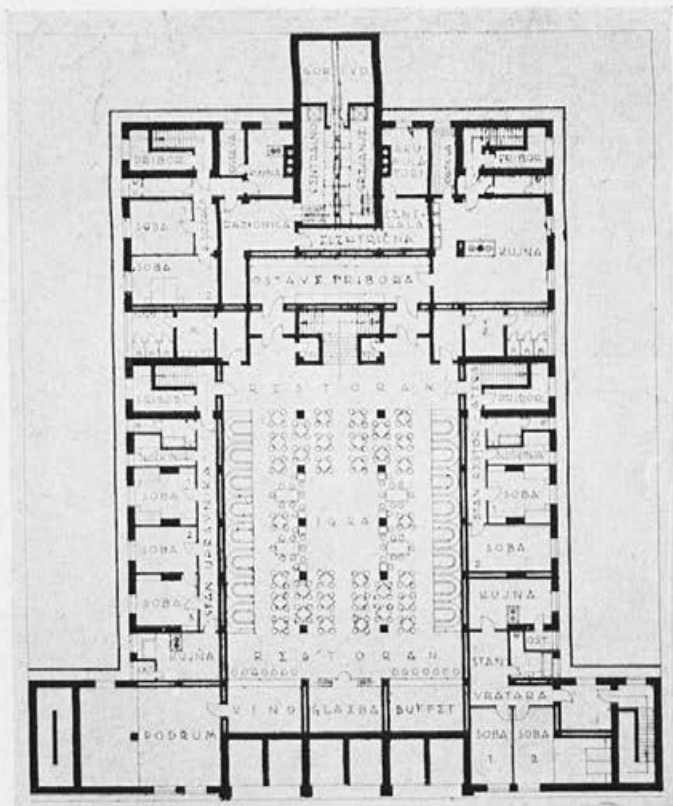
Koncertna zgradba ima v dvorani prostora za:

998 sedežev	parketa v I. nadstropju,
120 "	v etagi prve galerije,
16 "	v kraljevski loži,
100 "	v etagi druge galerije,
312 "	na balkonu.

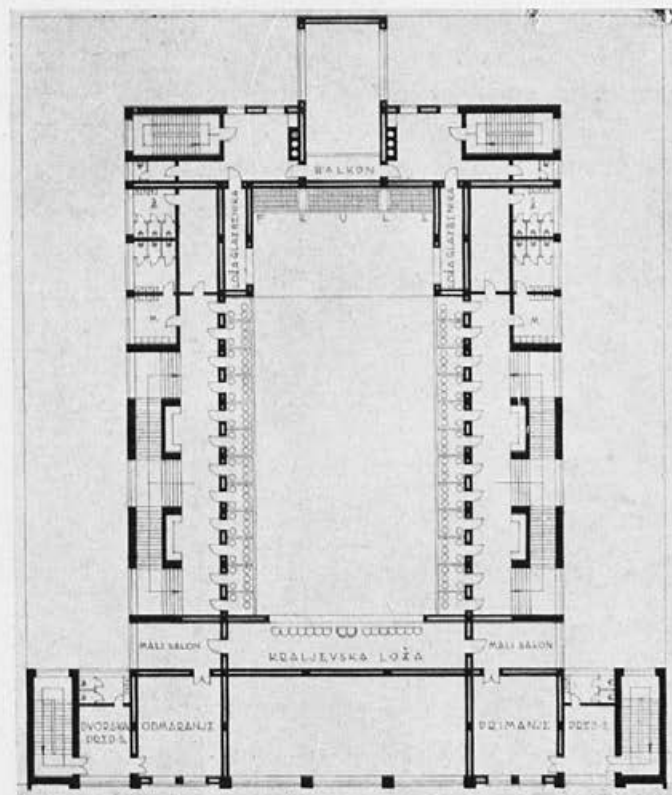
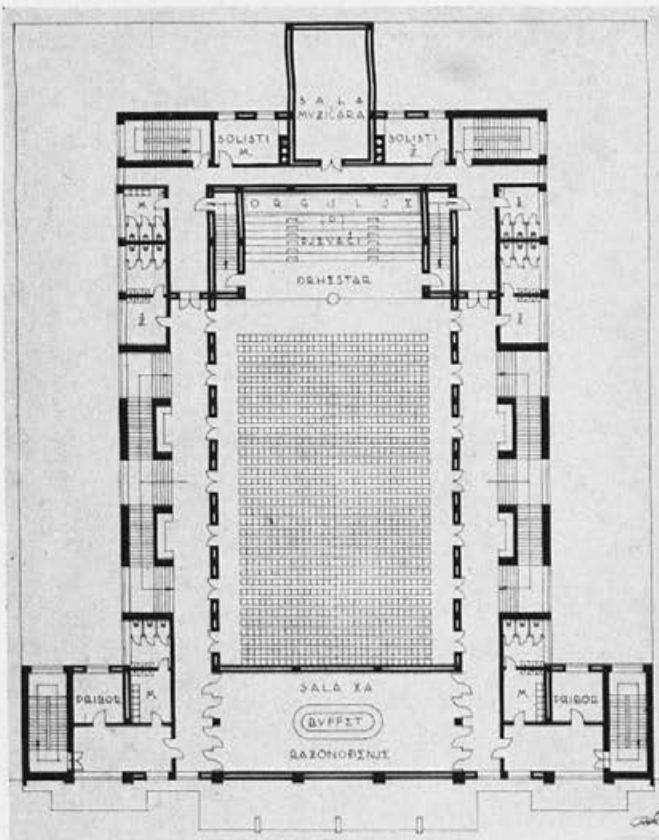
1546 sedežev.

V restavraciji suterena je mesta za 310 sedežev. Celotna zgradba prevzame torej $1546 + 310 = 1856$ gostov ter je tudi garderobni prostor z garderobami dimenzioniran v tem smislu.

V prizemlju je projektiran pod koncertno dvorano en sam garderobni prostor velikih dimenzij, opremljen s centralno ležečimi blagajnamimi ter njim priključenimi garderobami. Garderobni prostor je dostopen s ceste ter zaprt s širokimi vhodnimi vetrolovi. Velikosti je take, da je gneča ljudi izključena. V tem prostoru vidimo prsto stoječe konstrukcijske stebre, ki so obloženi z opalnim steklom ter od tal do stropa razsvetljeni. Tu se nahajajo široka glavna stopnišča, ki vodijo v koncertno dvorano I. nadstropja ter v nadaljnje etaže galerij in balkona. Na koncu garderob so projektirana za dvojno stekleno steno (katera je električno razsvetljena) druga stopnišča, ki

Talni načrt prizemlja in visokega pritličja

Talni načrt I. in II. nadstropja

vodijo v veliko restavracijo suterena. Zadnji del objekta je zase dostopen glasbenikom, ki imajo lastne garderobe, solistom ter orkestru. V tem delu se nahaja obsežen prostor za instrumente ter njih ugaševanje in je s posebnimi stopnicami zvezan z nad njim ležečim koncertnim odrom. Poleg tega vežeta posamezne etaže glasbenikov še dve nadaljnji stopnišči. V sprednjem delu zgradbe se nahaja še nekaj administrativnih prostorov za upravnika ter biblioteka. Toaleta so po spolu ločene ter diskretno nameščene. Zgradba je opremljena z dvema podvozoma, v levem je posebno stopnišče za dvor, v desnem pa stopnišče za upravnika ter vratarja. Omenjena podvoza služita avtomobilom za dovoz na dvorišča.

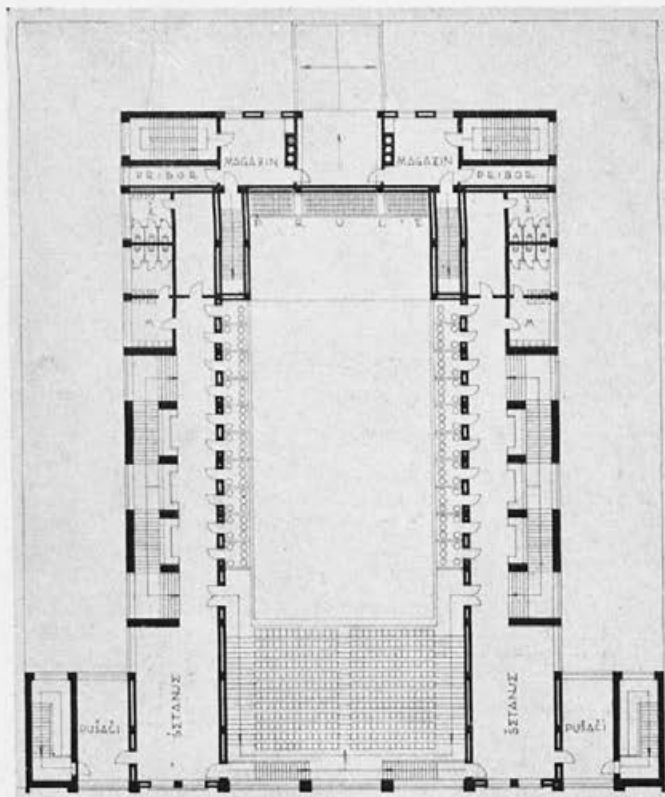
V suterenu, ki je precej dvignjen, se nahaja v sredini velika restavracija s prostorom za ples, glasbo, z barom, buffetom ter vsemi pritliklinami za kuhinjo in serviranje. Ob straneh restavracije se nahajajo stanovanja za restavraterja, upravnika, vratarja ter kurjača. Kotlarna centralne kurjave se nahaja v zadnjem delu objekta, kjer so tudi prostori za lastno električno centralo in akumulatorje.

V prvem nadstropju je koncertna dvorana, ki je dolga 30 m, široka 18'60 m ter visoka 14'50 m. Koncertni oder v teh merah ni upoštevan. Dvorana se v slučaju panike hitro izprazni, ker ima 14 izhodov. Oblika dvorane ter njene dimenzije so preštudirane za brezhibno akustiko ter so v ta namen stene dvorane obložene s posebnim lesom. Koncertni oder meri 117'60 m² ter je dvignjen 1'25 m iznad parketa dvorane. Razdeljen je v tri dele. Sprednji z ravnim tlom je za instrumentalno glasbo, stopničasti za njim je za pevce, zadnji pa za montažo 14 m dolgih koncertnih orgel. Razsvetljava dvorane je indirektna, svetlobni izvori nevidnih reflektorjev so raznobarvni ter z ozirom na izvajanja koncerta spremenljivi tako po barvi kakor po intenziteti. Na vsaki strani odra je izhod za glasbenike ali na hodnik ali v prostor za instrumente pod odrom. Koncertni oder je

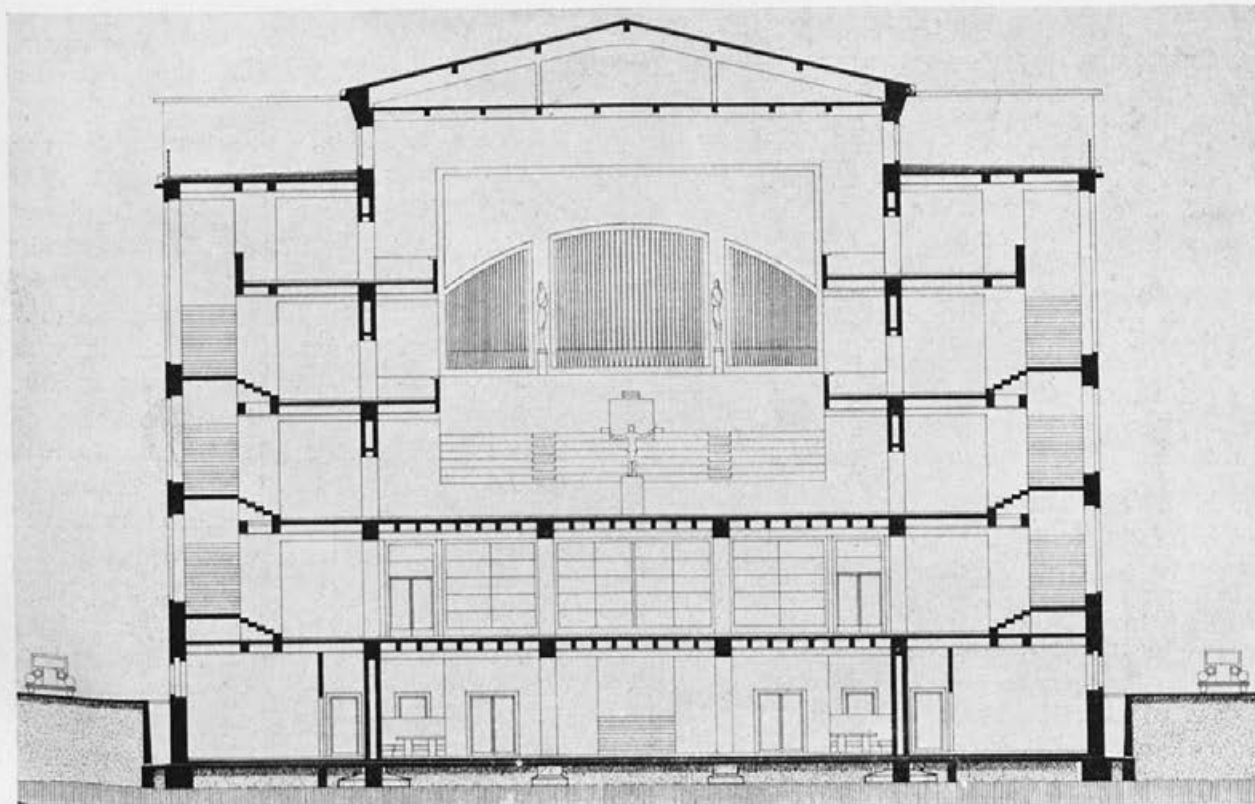
opremljen z rezonančnim čolnom v obliki polvalja iz vezanega lesa. Publika parketa, prve in druge galerije ima popoln pregled celotnega odra in piščali koncertnih orgel. Za odrom je manjša dvorana za vaje. Velika dvorana je na obeh straneh obdana s širokima promenadnima kuloarjema, ki tvorita na koncu dvorane velik foyer s centralnim buffetom. Na primernih mestih so projektirane potrebne toalete.

V etaži I. galerije so na vsaki strani dvorane lože za publiko, a nasproti koncertnega odra je kraljevska loža z vsemi potrebnimi prostori. Ti prostori so dostopni iz levega separatnega stopnišča, a iz desnega se vršijo eventualni sprejemi. V tej etaži je na vsaki strani odra tudi po ena svobodna loža za glasbenike ter manjši balkon v dvorani za poskuse. Lože ima tudi etaža II. galerije in nasproti odra balkon.

Centralni del monumentalne fasade je poudarjen s šestimi reliefnimi in tremi prosto na konzolah stoječimi figurami muz.

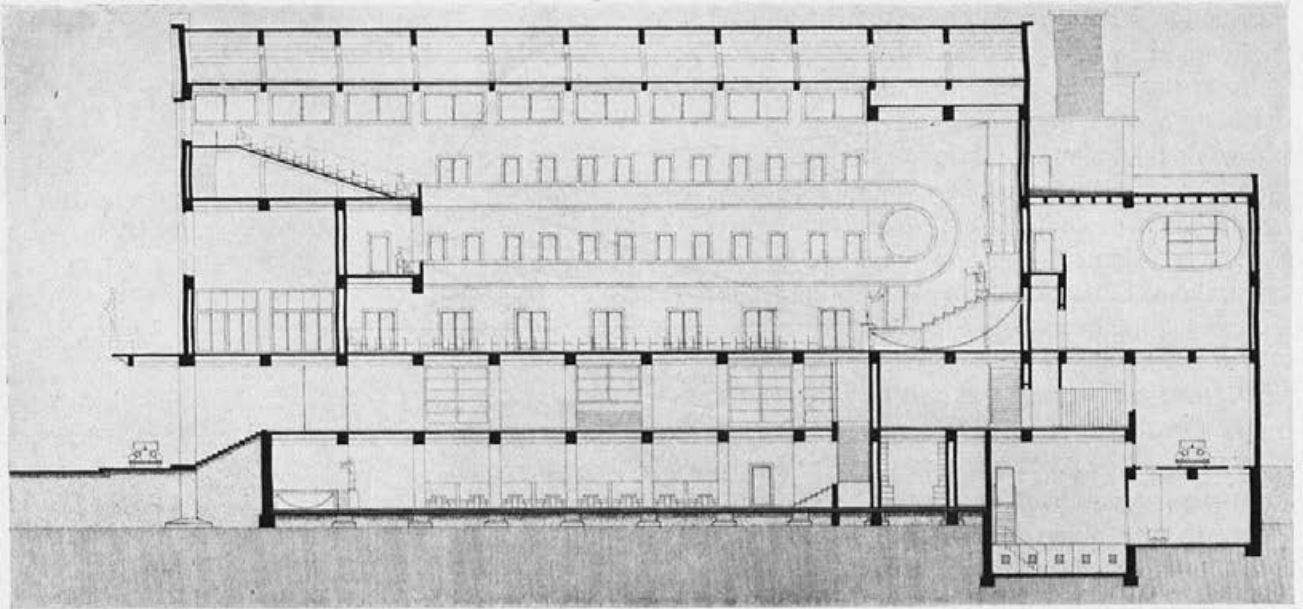

Talni načrt III. nadstropja

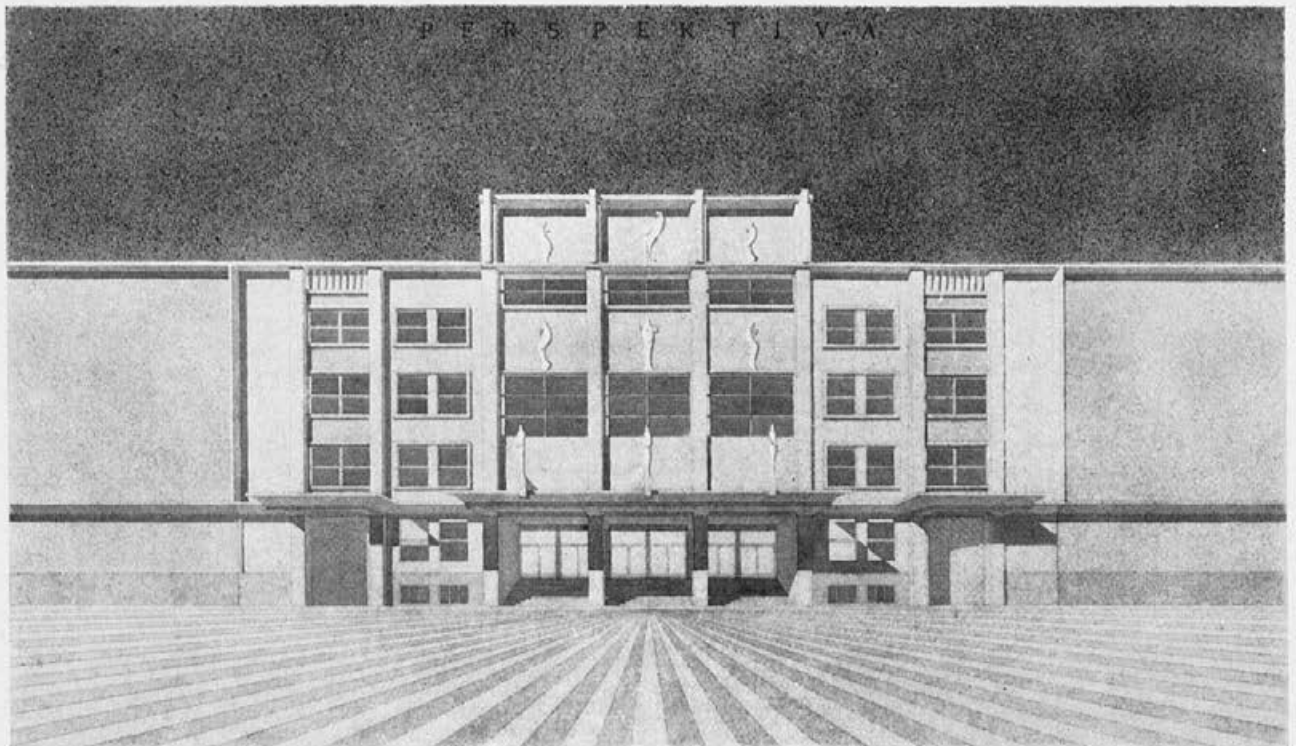
Ing. arch. Stanislav Rohrman, Ljubljana

Prečni prerez, pogled proti odru

Ing. arch. Stanislav Rohrman, Ljubljana

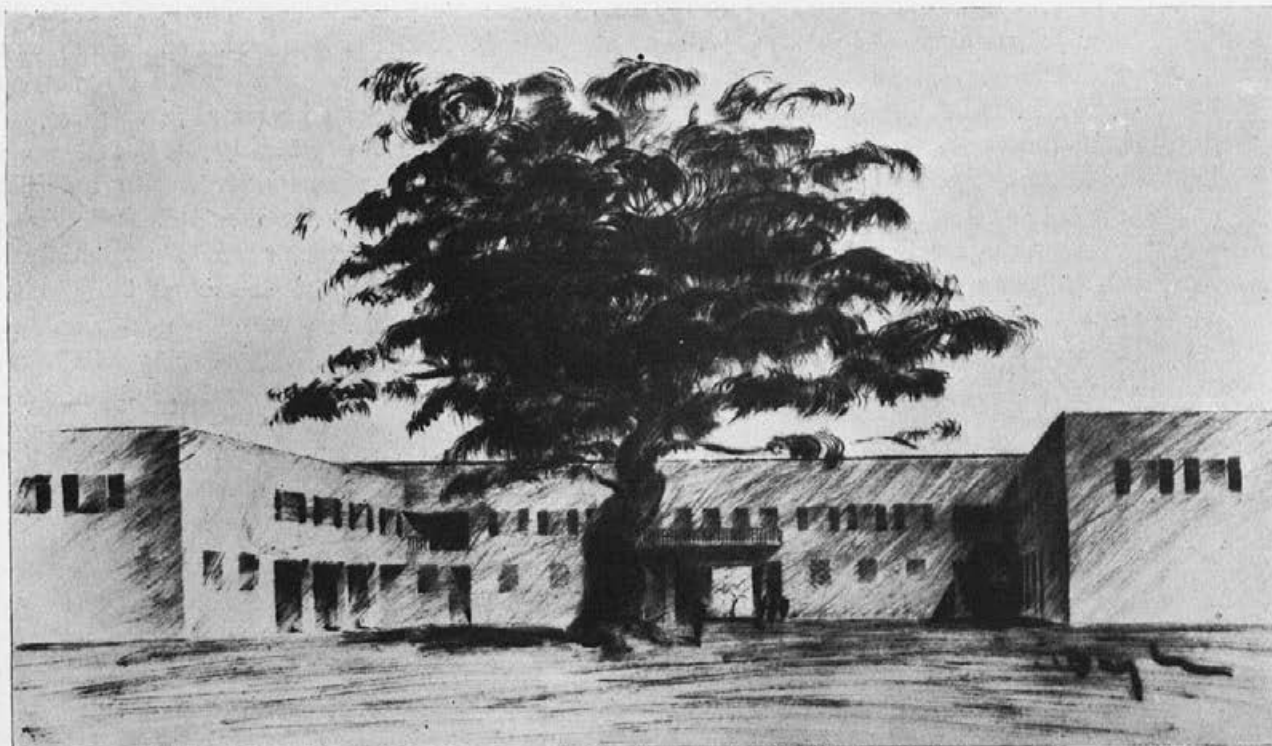
Podolžni prerez koncertne zgradbe

Ing. arch. Stanislav Rohrman, Ljubljana

Osnutek pogleda na koncertno zgradbo

ZGRADA ZA NADLEŠTVA I STANOVE U METKOVIČU

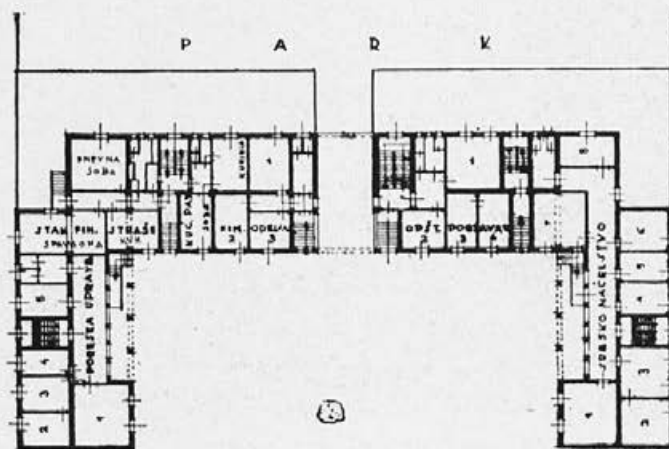
Glavni pogled

Zgrada za nadleštva i stanove u Metkoviću otvorena je na sve strane, a glavno lice joj graniči na park.

U prizemlju su namještene prostorije za nadleštva, a u prvom spratu do koga vodi pet stubišta su stanovi za činovnike sa svim pripadajućim nusprostorijama.

U levom traktu prizemlja nalaze se prostorije poreske uprave koja ima pet kancelarija, čekaonicu i nusprostorije. U levom delu glavnog trakta smješten je stan financ. straže koji obuhvata kuhinju, spavaonicu, dnevnu sobu i nusprostorije te ima izlaz na dvorište i na glavno stubište. Sa desne strane ovog stubišta nalazi se jednosobni stan za stražara zgrade, a osim toga tri kancelarije financ. odeljenja koje su pristupne sa dvorišta.

U desnom delu glavnog trakta nalaze se 4 kancelarije opšt. poglavara sa čekaonicom i nusprostorijama, dok čitav desni trakt ima 8 kancelarija sreskog načelstva s čekaonicom, koja ima vezu sa stubištem vodećim do stanova u prvom spratu desnog trakta.

Tlocrt prizemlja

ZAVODNE CERKVE

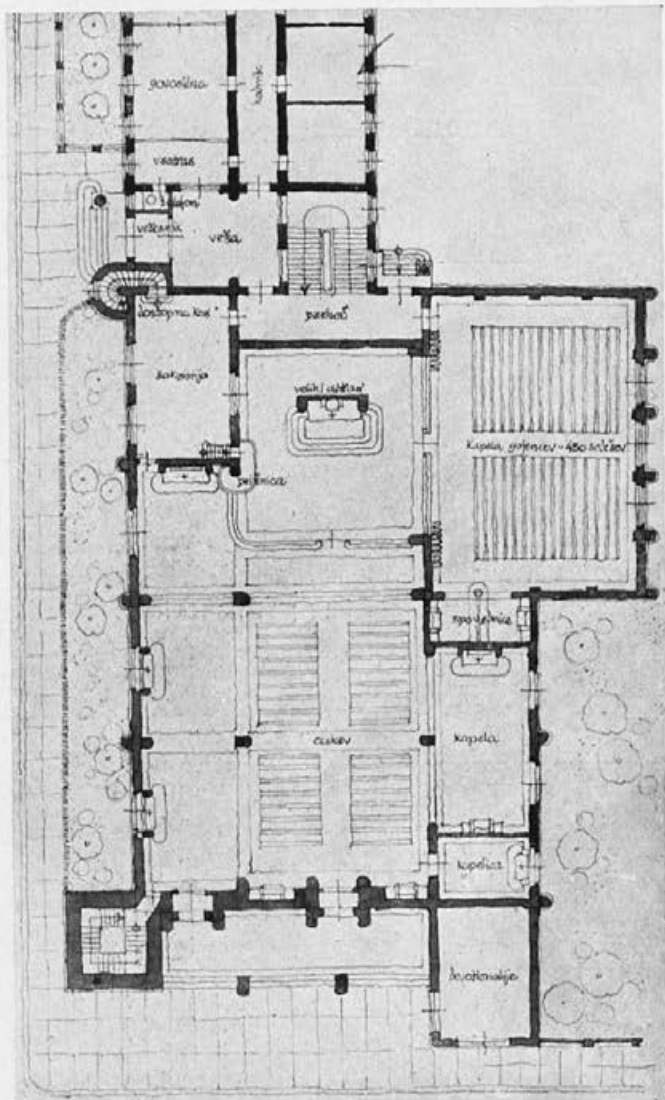
Problem cerkve, združujoče dva auditorija z enim prezbiterijem, nastopa v slučajih, kjer je potrebno, da prisostvujeta isti službi božji med seboj popolnoma ločeno dve bistveno različni publiki, ali kjer je zaradi razširitve obstoječe cerkve treba prizidati k njenemu prezbiteriju novo ladjo pravokotno na prvo. V obeh slučajih je rešitev problema težavna, ker morata obe ladji, združeni k istume prezbiterije, ustrezati vsem zahtevam, kakršne stavlja običajna cerkev z enim prostorom za ljudstvo, in to v dvojni meri, ker mora vsaka ladja zase tvoriti s prezbiterijem zaključeno celoto. Zlasti mora vsaka ladja z vsakega prostora nuditi nemoten pogled na oltar in če le mogoče tudi na prižnico; vsekakor se mora slišati pridigar dobro v vsak kotiček obeh ladij in je akustičnemu izoblikovanju cerkvenega prostora ter prižnice posvetiti največjo pažnjo.

Pri vseh velikih zahtevah, ki se stavlajo rešitvi zavodnih cerkva, je upoštevati neizpodbitno dejstvo tradicionalno razporejenega talnega načrta, ker odklanja ljudstvo v bogoslužnem stavbarstvu vsako preočito novotarijo.

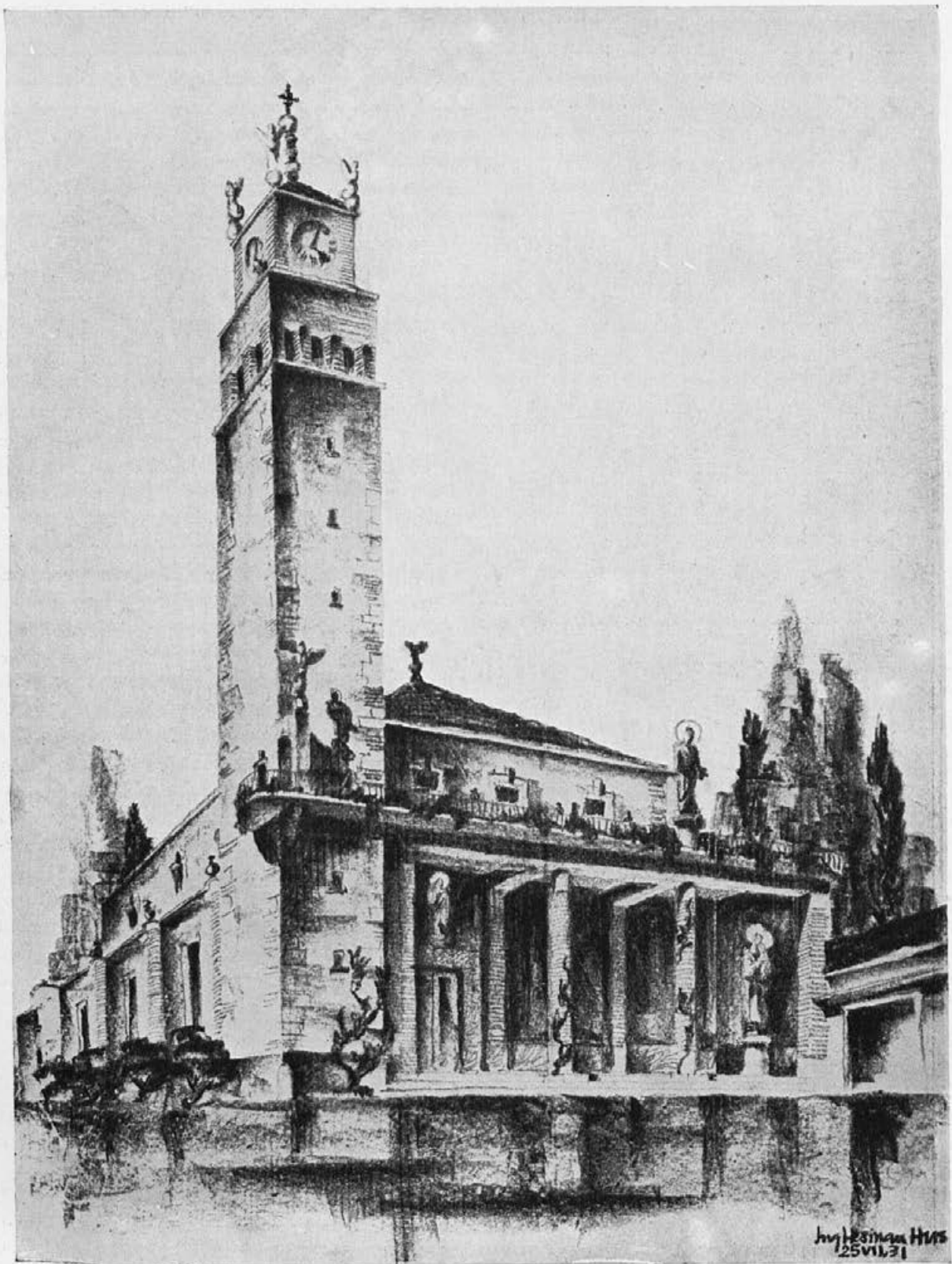
Glavni oltar mora stati v osi obeh cerkva odnosno ladij in mora biti s svojim licem obrnjen k oni ladji, v kateri je pričakovati večjega obiska, ki naj bo cel dan pristopna in katere smeri se vrši tudi celotni ceremonijal.

V nasprotju s to je druga ladja, ki je internejšega, morda tudi podrejenejšega pomena, ki pa kljub temu zahteva zase vse pravice pravega cerkvenega prostora. Zato je nujno potrebno, da se mašnik pri obredu pred oltarjem vidi iz obeh ladij enako dobro, četudi iz druge ladje več ali manj od strani. Temu malemu nedostatku bi v nekem pogledu navidez odpomogla postavitev glavnega oltarja tako rekoč iz kota v kot, da bi stal počez, imela bi pa neizbežno posledico, da bi bil tabernakelj obrnjen v ogel ali v kot med obema ladjama in bi ceremonijal, gledan iz prve ladje, izgubil tradicionalni, simetrično razporejeni in statično učinkujoči sijaj.

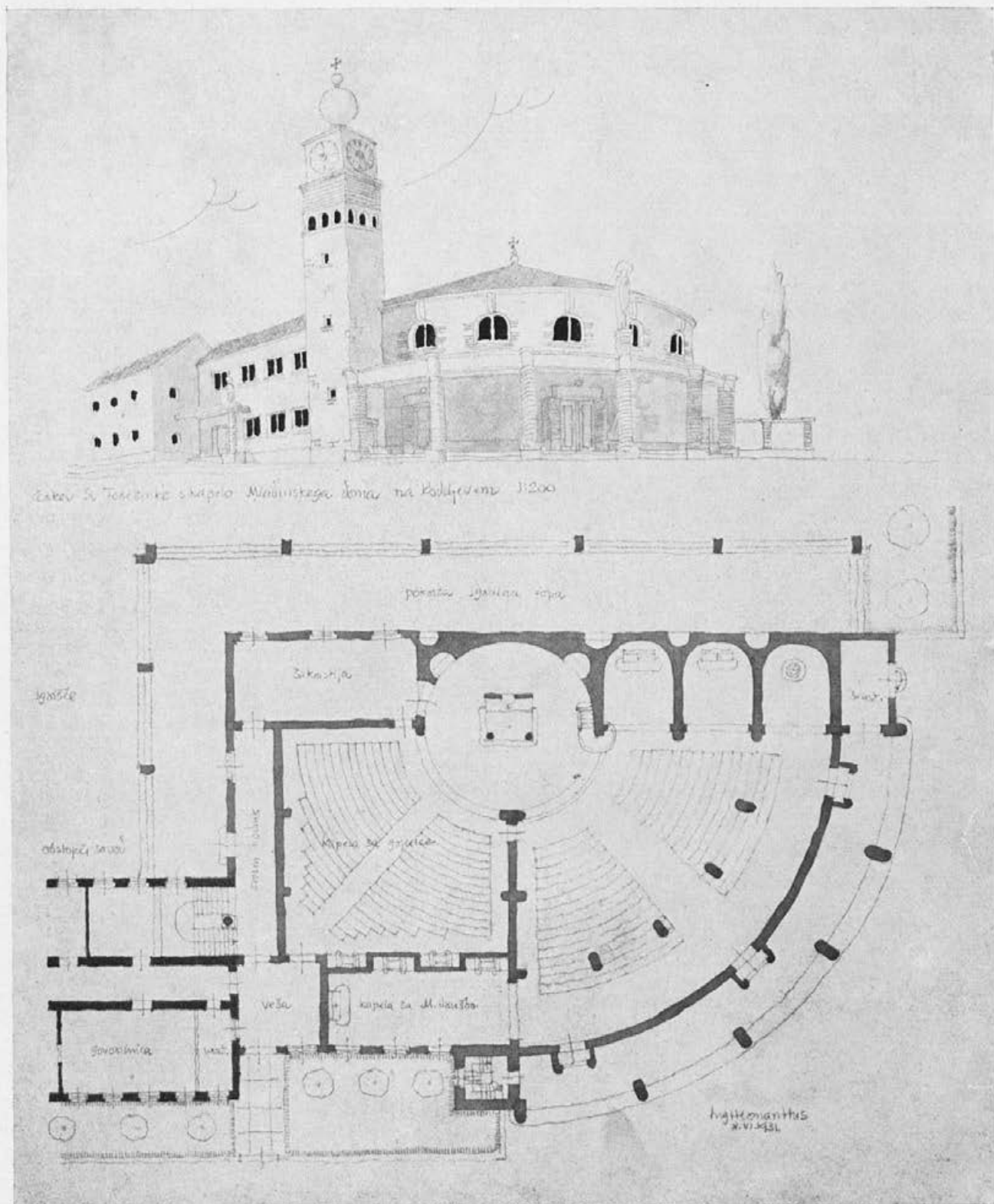
Oltarji, kakor so pri nas v navadi, niso komponirani za gledanje od strani in imajo vse svoje umetniške poudarke združene v eni, sprednji smeri in v cerkvah z dvema auditorijema ne morejo priti do svoje popolne veljave. V takem primeru bo ustrezal vsekakor oltar z baldahinom, ki je lep in mogočen od vseh strani in sam zase tvori majhno arhitektonski enotno in na vse strani odprto hišo

Talni načrt za povečanje zavodne cerkve na Kodeljevem. Prezbiteriju je na strani prizidana kapela

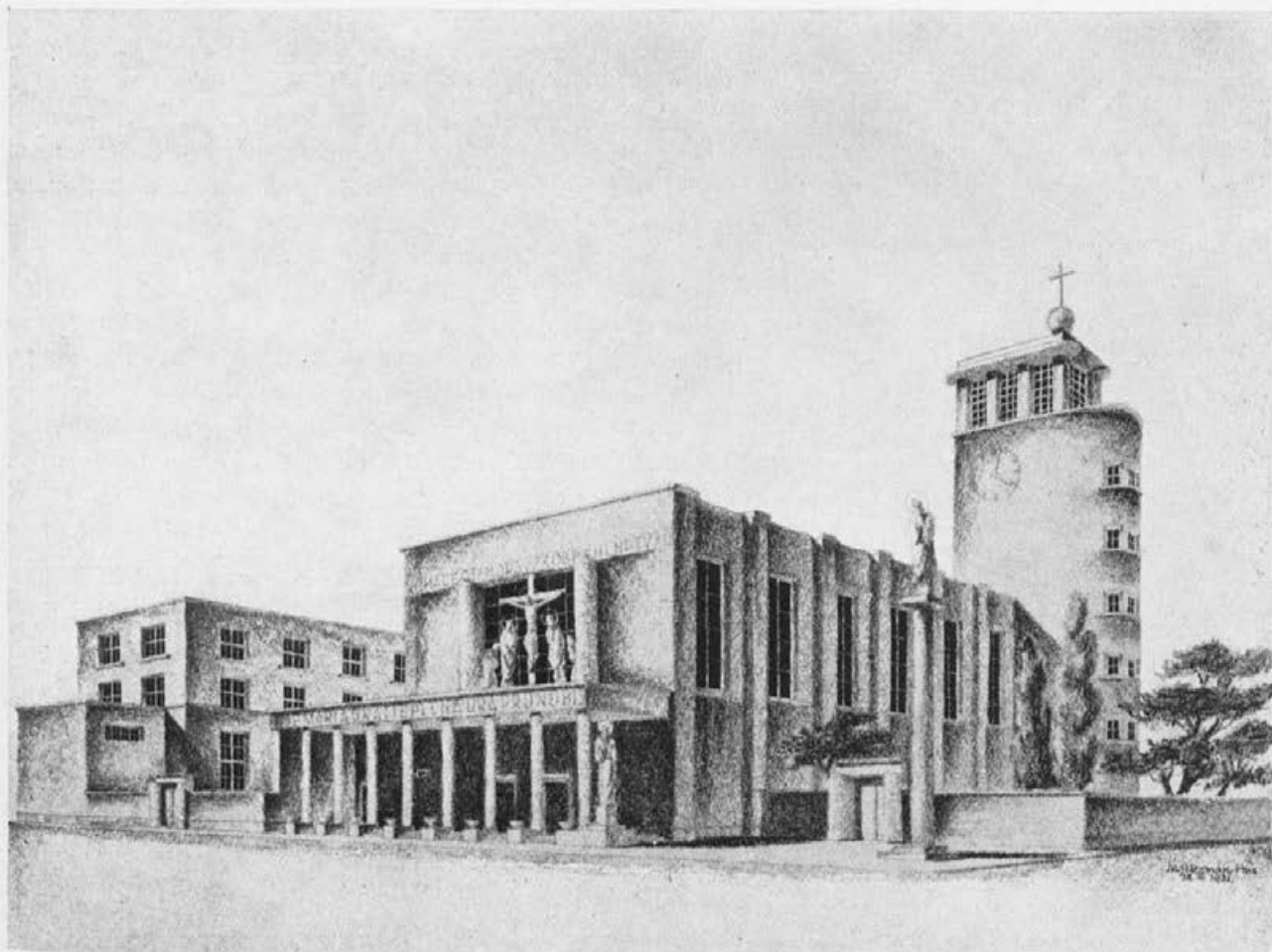

Osnutek zunanjščine za zavodno cerkev na Kodeljevem

Zunanjščina in talni načrt za zavodno cerkev na Kodeljevem

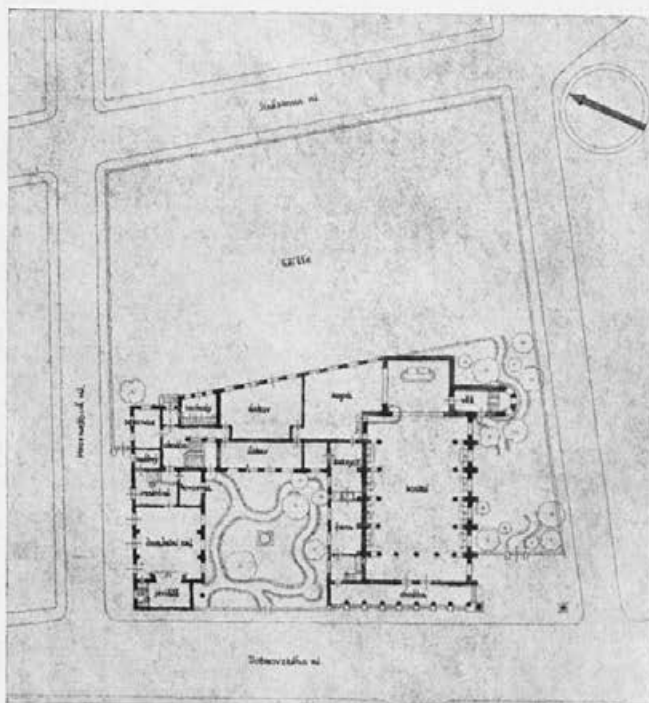
Ing. arch. Herman Hus, Ljubljana

Osnutek zunanjščine za zavodno cerkev v Brnu

božjo, v kateri stoji na vzvišenem podstavku oltarna miza. Električna razsvetljava je vsa skrita v stropu in notranjosti arhitrava ter daje s polmračno okolico oltarja lepe in učinkovite svetlobne efekte.

Prižnica mora stati obema ladjama nasproti, da je vidna vsem poslušavcem. Jakost glasu pridigarja močno trpi zaradi talnih načrtov obeh ladij, ker se glas razcepi in poizgubi, zato je široka krovna plošča nizko nad prižnico nujno potrebna, da glas reflektira v vodoravno smer in ga v pojačeni obliki dovede navzočim. Dobro je, ako je prižnica dostopna neposredno iz zakristije in tako velika odnosno dolga, da jo je lahko uporabljati tudi za eno ali drugo ladjo posebej. Iz konstruktivnih, praktičnih

Talni načrt za zavodno cerkev v Brnu

Kelih za g. Srečka Hut-a. Načrt prof. arch. Jože Plečnik, Ljubljana. Izdelal Ivan Kregar, Ljubljana

in estetskih razlogov bo prijetno, če je prižnica nameščena ob zidu prezbitorija tako, da ne jemlje prostora in se pod njo lahko postavi obhajilna miza. V marsikaterem primeru bi bilo ugodno, ako se postavi prižnica prosto ob kraju prezbitorija, slično starokrščanskim ambonom, kar bi tudi glasovno ustrezalo, zahtevalo bi pa neprimerno povečanje prezbitorija in tvorilo oviro razvoju ceremonije.

Mejo med prezbitorijem in ladjama tvori obhajilna miza, ki naj bo kar se da dolga. Druga ladja naj se zapira s sklopnimi vrati ali težkimi zavesami, da se more v njej vršiti interna pobožnost, ne da bi motila farane v prvi ladji. Iz tega razloga je odprtina, ki veže drugo ladjo s prezbitorijem, nizka in le toliko visoka, da se dobro vidi na oltar in prižnico.

Sploh ni priporočljiva prevelika višina ladij, ker se ljudje počutijo bolje, prostor je toplejši in akustično lažje rešljiv. Brez dvoma je treba tu skrbeti za dobro gornjo ventilacijo, ki mora odvajati porabljeni, vroči zrak, ne da bi pri tem vleklo na vernike. V tem pogledu je treba opremiti cerkve enako kot kina in gledališča. Iz tega razloga so delali prej cerkve zelo visoke, ta višina je bila osobito pozimi neprijetna, ker ni dopuščala primerne ogretja prostora.

Problem združitve dveh med seboj ločenih auditorijev z enim prezbitorijem nastopa zlasti pri samostanskih cerkvah, kjer je glavni ladji priključena večja kapela za redovnike, ki lahko potom velike odprtine prisostvujejo službi božji v cerkvi. Isti motiv nastopa

pri cerkvah mladinskih domov, kjer mora biti mladina zaradi strogega nadzorstva popolnoma izolirana.

Študije za cerkev v Dobrovskeho ulici v Brnu na Češkoslovaškem in za cerkev na Kodeljevem v Ljubljani skušajo rešiti težavni problem združitve enega prezbitorija s cerkveno ladjo in veliko kapelo za gojence, da bodo eni službi božji sicer popolnoma ločeno prisostvovali tako farani kot gojenci mladinskega doma. Poleg vseh prej navedenih zahtev nastopajo še pogoji, da mora biti pot od zavoda do kapele kolikor mogoče kratka, zakristija v neposredni zvezi s cerkvijo in prezbitorijem, kamor naj se odpira z velikim oknom. Kor za pevce-gojence je nameščen nad zakristljo in sme biti dostopen le iz zavoda.

Zgradba v Brnu združuje zavod, v čigar pritličju se nahajajo gledališka dvorana, upravni ter dnevni prostori in kapela gojencev, s farno cerkvijo, zakristijo in župnim uradom. Dostop v slednjega in v cerkev je preko velike pokrite veže, ki služi zbirajočim se faranom, obenem pa tvori z nad njo se nahajajočo plastiko učinkovit zaključek v osi cerkve iztekajoči se Mikšičkovi ulici. Osrednji vrt je namenjen duhovščini, desni odraslim gojencem, za cerkvijo se pa nahaja veliko mladinsko nogometno igrišče, ki vsled svoje velike širine zahteva poševno postavitve zadnjega zidu napram sprednjim.

Cerkve na Kodeljevem izpolnjuje ozek prostor med obstoječim Mladinskim domom ter mnogo globlje ležečim sosednim igriščem; drugi dve stranici pa ležita tik ob cesti. Stavba je v talnem načrtu zato zelo strnjena in tesno priključena Mladinskemu domu. Prav

poseben pogoj tvorijo stranske kapele za manjše prilike in Marijino družbo ter prodajalnice devocijonalij, ki je pomaknjena v stran ob glavnem vhodu. Pod prezbiterijem in kapelo za gojence je projektiran velik dnevni prostor v višini igrišča in odprt k njemu, namenjen kot bivališče in igrišče otrok ob slabem vremenu in potom posebnega stopnišča zvezan z vhodno vežo.

Identičen primer vezave prezbiterija z dvema ladjama nastopi lahko tudi, ako je treba povečati že obstoječo cerkev. Doslej se je to prakticalo v pretežni meri s podaljšanjem obstoječe glavne ladje, odnosno se je k isti levo in desno prizidala po ena stranska ladja ali kapela. V prvem slučaju, s podaljšanjem obstoječe ladje, se razdalja od oltarja in prižnice preveč poveča in farani, stoječi bližje vratom, ne slišijo dobro pridigarja in ne morejo videti na oltar, s čimer je bistveni del prisostvovanja službi božji odvzet. Prizidava stranskih ladij odnosno kapel ni priporočljiva v akustičnem pogledu, poleg tega pa nudi vse preveč nepreglednih prostorov, ki namenu več škodujejo nego koristijo.

V tem primeru bi se s pridom uporabil sistem zavodne cerkve, zahteval bi le majhno preureditev prezbiterija, h kateremu bi se prizidala večja kapela odnosno ladja. Delitev publike po spolu bi bila na tak način izvršena najrigorozneje. Tudi bi prizidana in na prezbiterij priključena kapela dobro služila kongregacijam in bi bila v izvedbi gotovo mnogo cenejša nego podaljšava glavnega cerkvenega prostora, čigar arhitekture ne bi bilo treba preveč vpoštevati, in bi se prizidava arhitektonski uredila po najnovejših principih popolnoma svobodno.

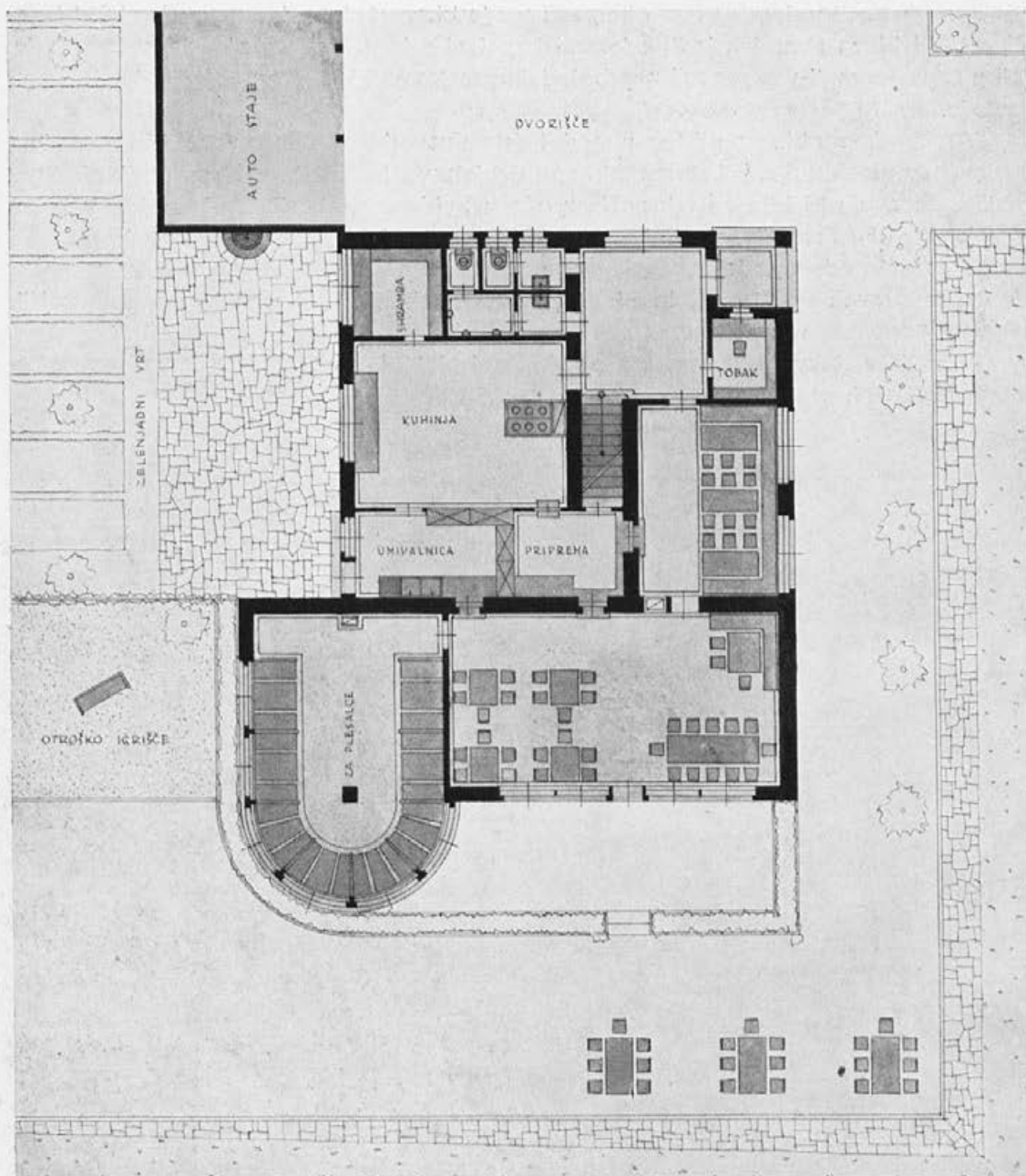
Povečanje cerkvenega prostora z galerijami ali kori se ni obneslo, ker ti ne nudijo vernikom nikakih prednosti in so le prelahko povod raznim nerednostim.

Kelih za frančiškanski samostan na Brezjah. Načrt prof. arch. Jože Plečnik, Ljubljana. Izdelal Ivan Kregar, Ljubljana

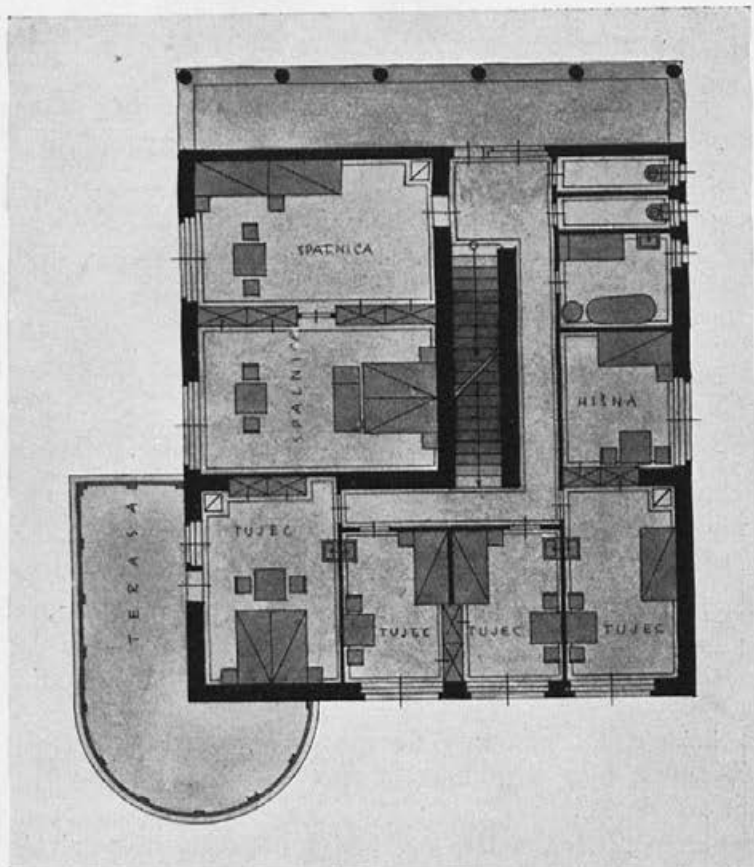
GOSTILNA POD ŠMARNO GORO

Tujsko - prometni svet Kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani je razpisal javni natečaj idejnih načrtov za podeželsko gostilno, in sicer za rešitev talnega načrta, ureditev gostilniških sob, ureditev sob za tujce in opremo gostilniških prostorov in tujskih sob. Žirija je priznala troje prvih nagrad in en odkup načrtu, ki ga danes objavljamo.

Talni načrt in situacija gostilne pod Šmarno goro

Ing. arch. Fatur, Kos, Platner
 Talni načrt prvega nadstropja

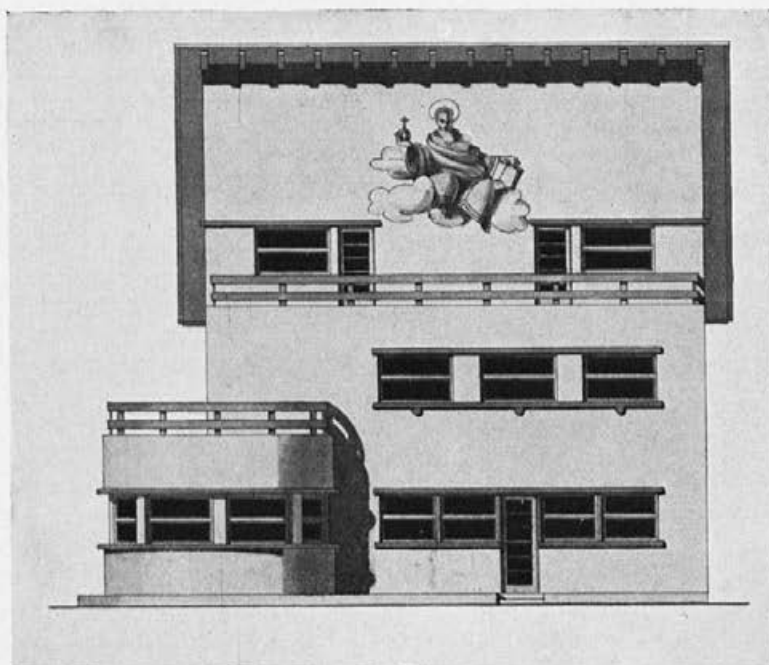
Omenjena zgradba je zamišljena kot izletna točka obiskovalcev Šmarne gore, tacenskih in medenskih obsavskih sipin ter popoldanskih izletnikov z avtom in bi stala na parobku Šmarne gore in Grmade, odkod je lep razgled preko Ljubljanskega in Sorškega polja. Poslopje samo leži na majhni planoti, do katere bi se od glavne ceste napravila vozna pot. Pred hišo se razširi pot v dvorišče, ki je na zapadni strani zaključeno s preprostimi avto-stajami, ki nudijo lastnikom avtomobilov možnost

spravljanja voz pod streho. Na planoti pred glavnim licem stavbe je prostor, kjer so nameščene mize za goste. V bližini je z nizkim robnikom ograjeno igrišče za deco.

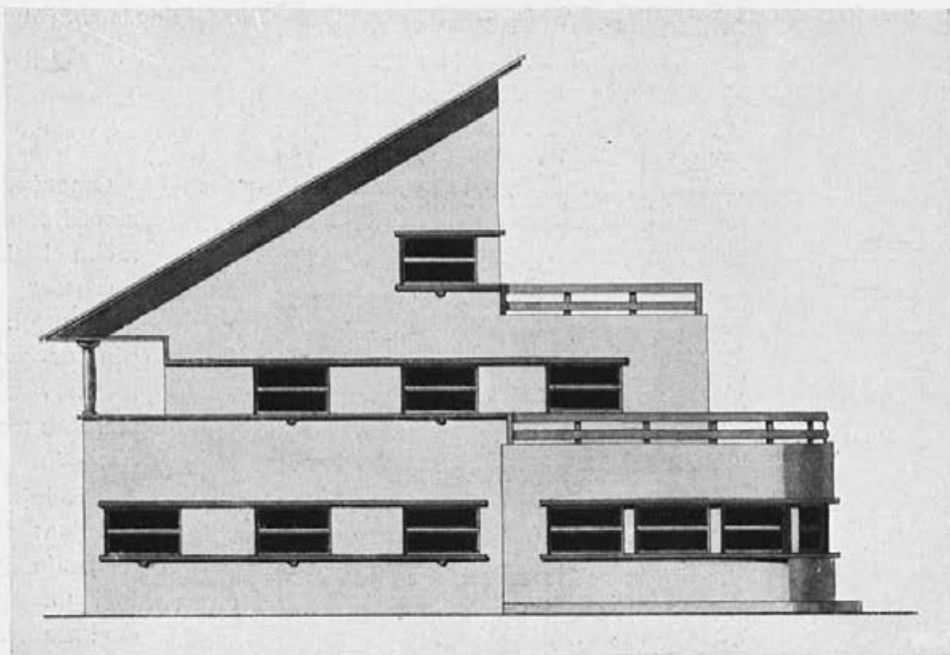
Na zapadni strani poslopja se nahaja zelenjadni in dalje sadni vrt, ki veže kmetiljo gostilničarja z gostilno.

Malo nadstrešje vsebuje glavni vhod v hišo. Ob vhodu je prostor za prodajo tobaka, razglednic ter sličnih predmetov za izletnike. Primerno velika, s ploščicami tlakovana veža vodi v gostilniške, gospodinske in toaletne prostore, v prostor za prodajo tobaka ter do enoramnega stopnišča v prvo nadstropje. Toaletni prostori so ločeni za moške in ženske. Vsak ima svoj predprostor z umivalnikom.

Gospodinski prostori sestojijo iz velike kuhinje, ob katero meje shramba, priprava in umivalnica. Lega teh prostorov je taka, da je pot v načinu dela najkrajša, in sicer

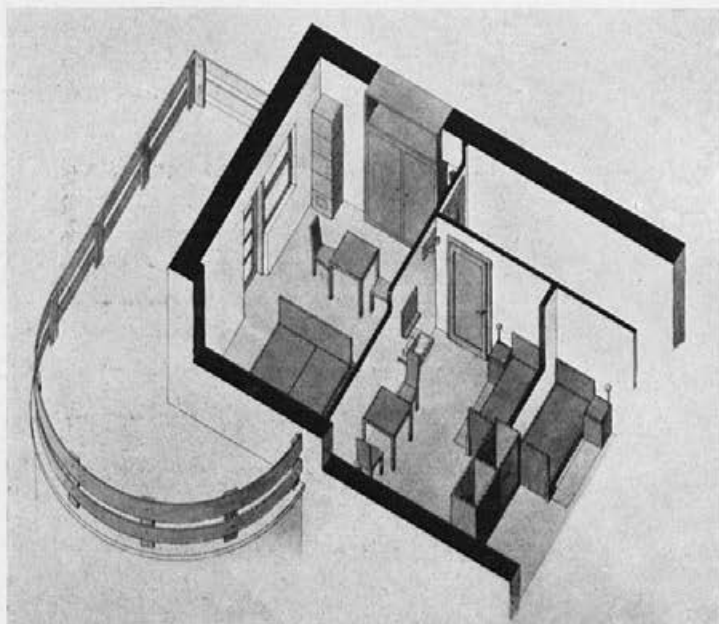

Pročelje

gredo živila iz shrambe preko kuhinje ter priprave do gostov, umazana posoda iz gostilniških prostorov preko umivalnice, kjer se pomije in spravi v omare, ki se odpirajo tako iz pomivalnice kakor iz kuhinje.

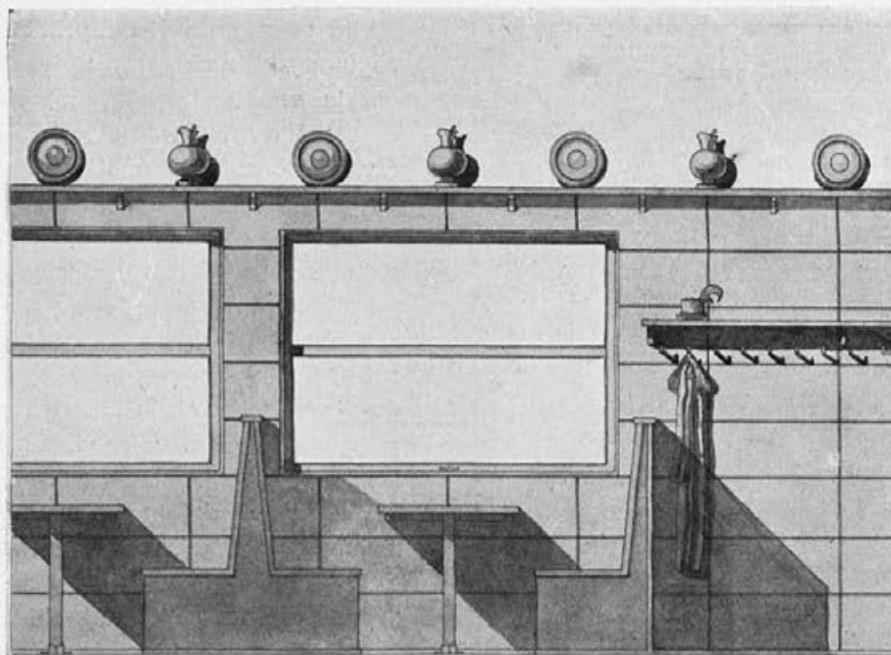
Gostilniški prostori so vezani med seboj, a istotako tudi s pripravo in pomivalnico, kakor je bilo že omenjeno. Sestojе iz sobe, večje sobe in verande, ki je opremljena s klopmi in mizami ob oknih, tako da je prostor v sredini prost in namenjen plesalcem. Iz večje sobe je dostopna terasa, ki je obrobljena z lepotičnim cvetjem.

Aksonometrični prerez I. nadstropja

V I. nadstropju se nahajajo tujske sobe z po eno posteljo ter ena z dvema posteljama. Vsaka soba ima tekočo vodo. Nadalje sta dve sobi za gostilničarja ter vsi potrebni toaletni prostori, kakor stranišča in kopalnica. Podstrešje vsebuje pralnico in veliko sobo za služkinje. Prostorna terasa služi za obešanje perila. Klet ima prostor za pijače, živila, kurivo in primerno opremljeno ledenico.

Pri projektiranju zunanjega lica je arhitekt kljub moderni obliki pridržal čustveno noto slovenskega miljeja. Posamezni členi stavbe, kakor preproste ograje na terasah, obokenski pasovi, velik prostor na pročelju ter glavni venec z vidnimi glavami škarjevcev, so dekorativni elementi osnovnega slovenskega stavbnega oblikovanja.

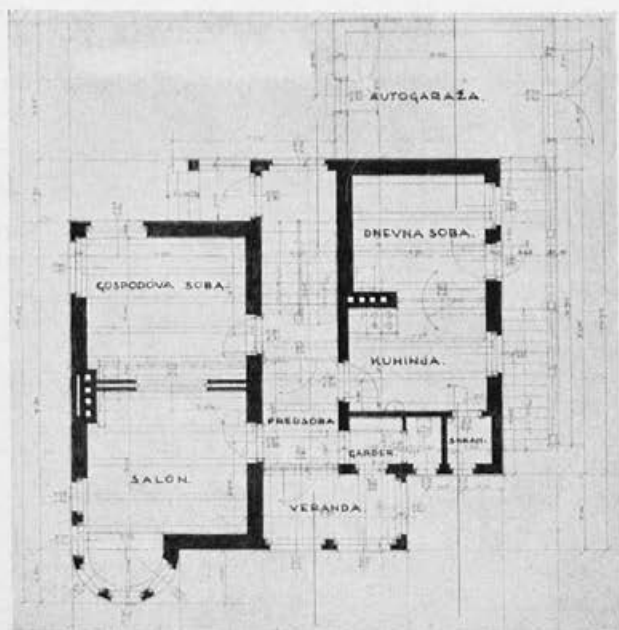

Ing. arch. Fatur, Kos, Platner, Ljubljana

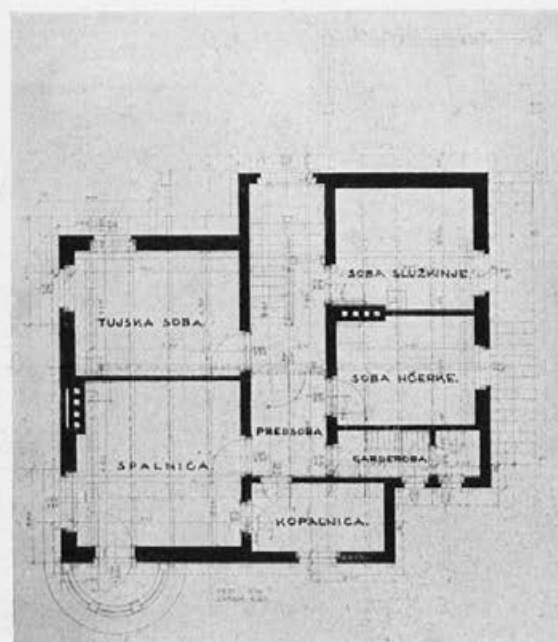
Del družabne sobe

Ing. arch. Rado Kregar, Ljubljana

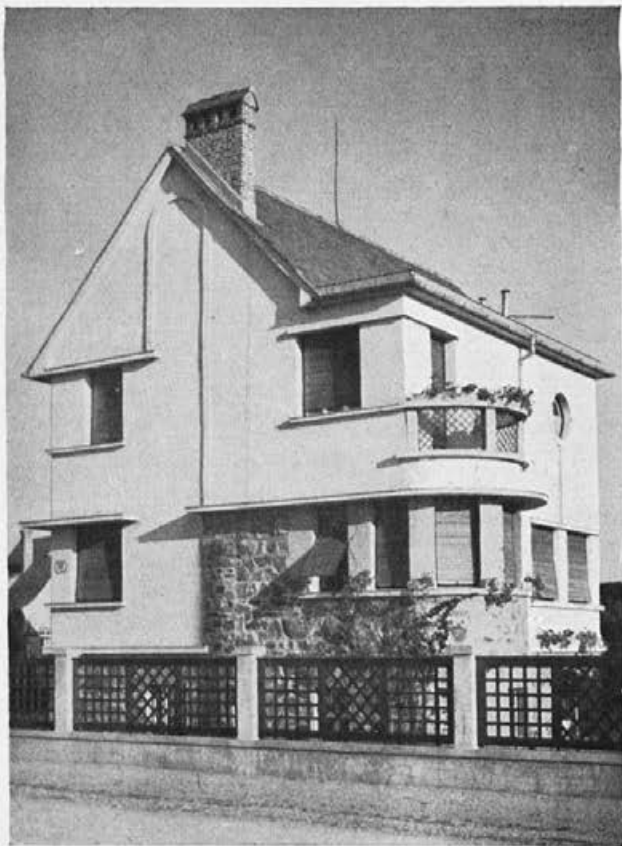
VILA »SOKLIČ« V MARIBORU

Talni načrt prizemlja

Talni načrt I. nadstropja

Ing. arch. Rado Kregar Ljubljana
Vila „Soklič“ v Mariboru, cestno lice

Vila je stvarno visokopritlična, z ozirom na regulacijski načrt pa, ki predpisuje v tem okraju enonadstropne vile, je našel projektant rešitev na ta način, da je z uporabo ravne strehe spremenil del podstrešja v nadstropje, tako, da imata dve sobi raven strop in zadobi stavba tudi na zunaj na cestni strani značaj enonadstropne vile.

Stavba obsega sledeče prostore:

V kleti je situirano stanovanje hišnika z eno sobo, kuhinjo in pripadajočimi pritliklinami. H gornjemu stanovanju hišnega gospodarja pripada še kmečka soba, likalnica, pralnica in klet za kurivo in zelenjavo.

V visokem pritličju se nahajajo kuhinja s pritliklinami, predsoba, garderoba in stranišče, dalje dnevna soba, ki je od kuhinje ločena s stekleno steno. Kuhinja ima izhod na pokrito, odprto verando, iz katere vodijo stopnice na vrt. V tej etaži ležita še jedilnica in soba gospoda, ki imata vsaka svoj dostop iz predsobe, ki je s stekleno steno ločena od stopnišča. Obe sobi sta medsebojno zvezani po 2 m širokih smučnih vratih. Na južni strani se nahaja zaprta veranda.

Iz pritličja vodijo v prvo nadstropje lesene hrastove dvoramne stopnice s podestom. V tem nadstropju leže spalnice staršev in hčerke. Spalnica staršev ima južno lego, iz nje

Vila „Soklič“ v Mariboru
vrtno lice

Vila Rottner v Mariboru

Ing. arch. Rado Kregar, Ljubljana

Ing. arch. Rado Kregar, Ljubljana

vodijo vrata na odprt balkon. Na vrtni strani v podstrešju sta soba za služkinjo in tujska soba, nad verando pa kopalnica, garderoba in stranišče.

Med navedenimi prostori je še majhno podstrešje za sušenje perila, dostopno iz garderobe po lastvastih stopnicah.

V arhitekturnem oziru tvori ta vila prehod v sodobno smer, ki učinkuje zgolj s svojo smotrenostjo zasnove in uporabljenim gradivom.

VILA ROTTNER V MARIBORU

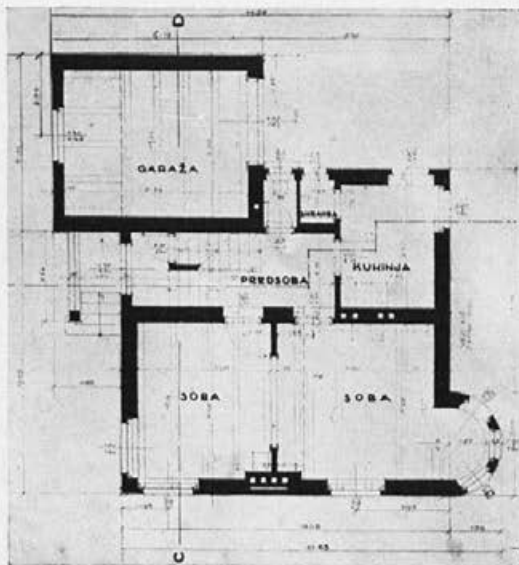
Vila je izrazito enodružinska in je visokopritlična. Iz enakih razlogov kot pri prej popisani vili gosp. Sokliča je bilo treba doseči vtis enonadstropne vile in to na sličen način z delno uporabo ravne strehe na vrtni strani.

Vila obsega sledeče prostore:

V kleti se nahaja soba za služkinjo, pralnica, klet za kurjavo, klet za sadje in zelenjavo.

V prizemlju je avtogaraža z uvozom na vrtni strani. Pokriti vhod v vilo se nahaja na zahodni cestni strani. V visoko pritličje in prvo nadstropje vodijo hrastove stopnice. V tej etaži se nahajajo kuhinja s shrambo, garderoba s straniščem, salon in jedilnica. Obe navedeni sobi sta le deloma predeljeni s steno, ki pa ima okrog 2.50 m široko vratno odprtino, zaprto le z zaveso. Salon ima prostoretin s širokimi okni. Nad garažo v mednadstropju ležita zaprta veranda in kmečka soba, ki je dostopna s podesta. V prvem nadstropju, torej deloma v podstrešju, sta dve spalnici, izmed katerih je večja v zvezi z balkonom na južni strani, dalje sta tam kopalnica s straniščem in shramba perila. Nad navedenimi prostori je dovolj obsežno podstrešje za sušenje perila.

V arhitekturnem pogledu ter po uporabljenem gradbenem gradivu sliči ta vila povsem oni g. Sokliča.

Talni načrt prizemlja

Vila J. M. A. leži v vzhodnem predmestju Ljubljane, ob cesti skoraj severnojužne smeri. Vrtna stran vile je obrnjena proti vzhodu, to je proti gričevju Golovca. Vsi spalni in dnevni prostori so obrnjeni proti jugozapadu, samo dnevna soba v prvem nadstropju leži severozapadno. Na severovzhodu se nahaja glavni vhod, kuhinje, kopalnice, stranišča in drugi gospodinjiski prostori.

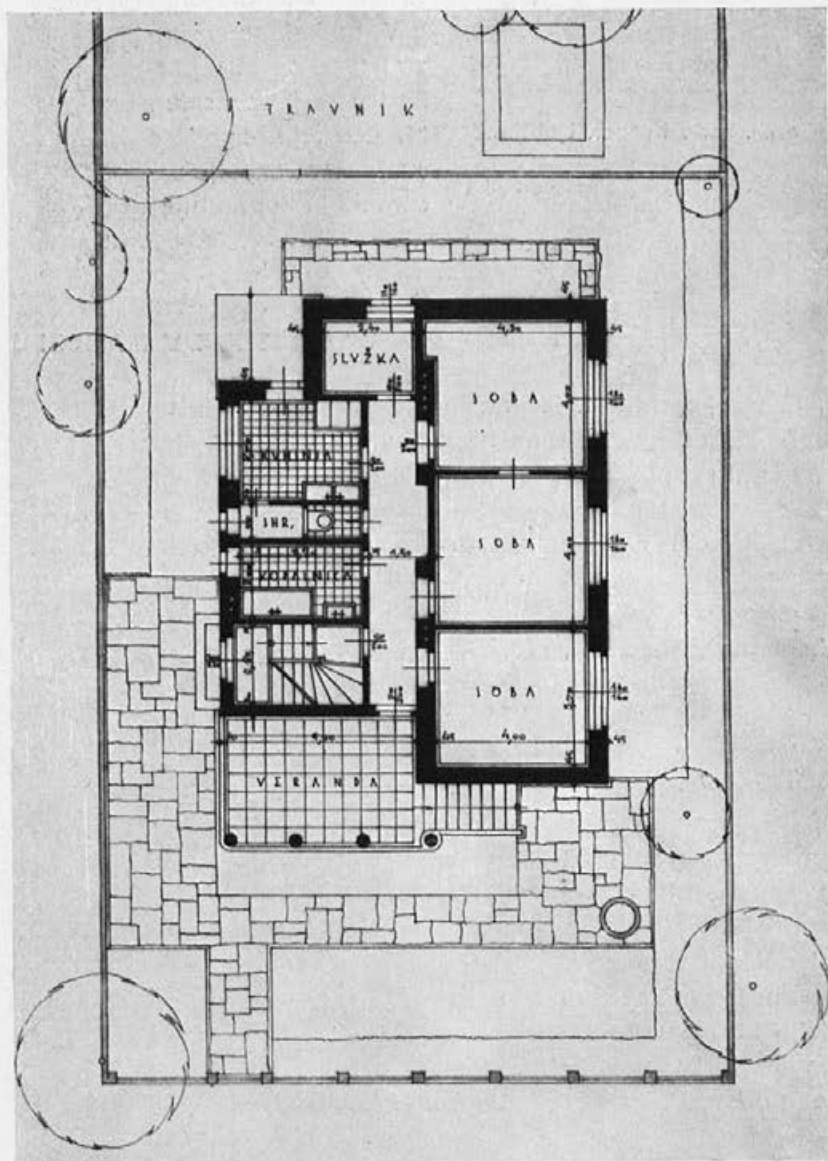
Ravno zaradi tega je cestna stran vile skoraj pusta, brez oken, poživl jo samo v prizemlju izdelana veranda, ki je v prvem nadstropju zaključena z nadzidkom dnevne sobe. Iz omenjene verande vodi vstop v visokoprtilično stanovanje, ki obsega troje

stanovanjskih prostorov, kuhinjo, kopalnico in druge gospodinjiske prostore.

Glavni vhod, ki leži na severovzhodu, je namenjen stanovanju v prvem nadstropju, ki vsebuje četrto stanovanjskih prostorov, kuhinjo, kopalnico in druge gospodinjiske prostore, ter majhnemu stanovanju za hišnika v prizemlju.

Iz stanovanja v prvem nadstropju je dostop na teraso, ki leži proti severu, zavarovana z nadzidkom, tako da je zelo ugodna za solnčenje. V nadzidku je nameščena prha z mrzlo vodo in stanovalci vile lahko izrabijo v vročih letnih dnevih tudi najkrajši prosti čas za kopanje in solnčenje.

Stavba sama je iz betona in opeke, tudi vsi stropi so narejeni iz patentne votle opeke, zalite z armiranim betonom. Pri tej stropni izvedbi prihranjena konstruktivna debelina stropa znaša okrog 12 cm, a strop je zaradi tega ravno tako dober izolator proti zvoku in toplotnim izpremembam. Enako je narejen tudi strop nad prvim nadstropjem, ki služi kot terasa, le s to razliko, da je prevlečen še z Conco-izolacijsko maso, ki jo pa varujejo pred mehničnimi vplivi beton-

Talni načrt prizemlja

Pogled s ceste

ske krovne plošče. Te plošče so med stiki zalite z asfaltom, so enake kvadratne oblike in tvorijo lep dekorativen tlak terase.

V vseh sobah so peči iz domačih pečnic. Kuhinje so opremljene z navadnimi štedilniki in plinskimi kuhalniki, dvodelnimi pomivalnimi koriti z mrzlo in toplo vodo. V zimskem času, ko se za kuhanje uporablja štedilnik, se voda za pomivanje in kuho segreva v kotličku, v vročih letnih dneh, ko se porablja plinski kuhalnik, pa v plinskem avtomatu Vailant A. G. 13, ki je nameščen v kopalnici, katera razpolaga v vsakem času s toplo vodo za kopanje.

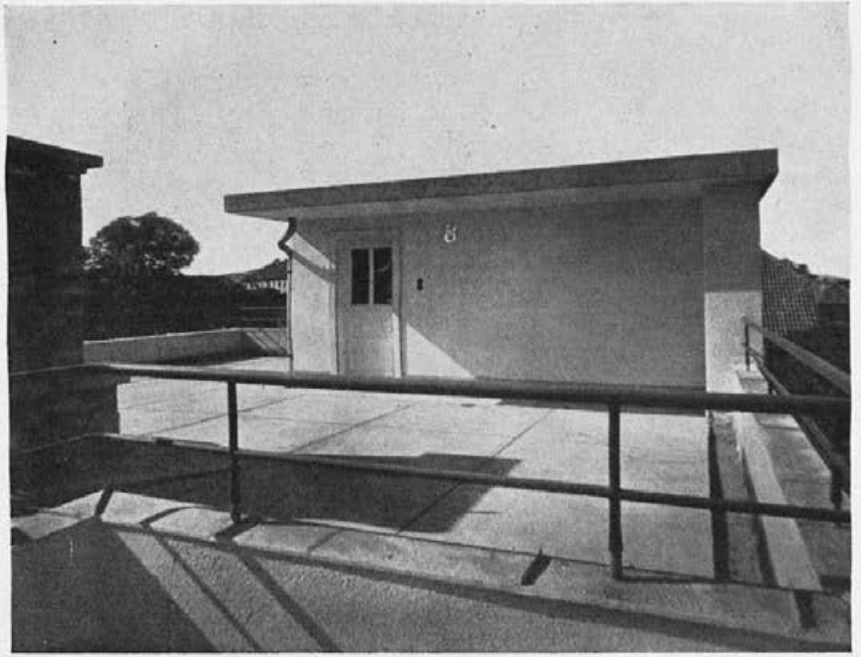

V kleti so nameščene skupna pralnica, kleti in drvarnice.

Vrt je namenjen cvetlicam in sadnemu drevju in je ločen od stavbe z majhno tratico ter posutim dvoriščem.

Arch. Jože Mesar, Ljubljana

Pogled z vrta

Terasa z nadzidkom

Detajl verande
Arch. Jože Mesar, Ljubljana

Ključavničarstvo

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA, Rimska cesta št. 14

**Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih
valjčnih zastorov v Sloveniji**

priporoča naprave novih valjčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču

izdeluje in se priporoča za naročila

solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave; škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra itd.

Ustanovljeno l. 1879

Telefon št. 25-53

Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

CONCO-izolacijski proizvodi

Skoraj ni primera, najsi bo pri nas ali v inozemstvu, da se ne bi stavbni gospodar zanimal za novosti in razne pridobitve na polju gradbene tehnike, ker on hoče dom, ki mu ne bo ustrezal samo v pogledu arhitekture — nego tudi po svoji konstruktivni izvršitvi.

Tako koleba n. pr. pri izbiri strehe. Videl in slišal je to in ono o udobnosti in prednosti plohe strehe, ki služi kot terasa, vrt, lastno solnčališče itd., in je prepričan o tem, a vseeno še dvomi. Ta dvom pa izvira iz splošnega nepoznanja pravilne izolacije plohih streh.

Nepropustnost plohe strehe pa ni odvisna samo od izolacijske mase, nego v isti meri tudi od pravilne izvršitve betonske ali lesene podloge. Gornja ploskev mora imeti naklon 1:5—3:10 proti žlebu, biti mora po možnosti gladka, pri večjih ploskvah mora imeti dilatacijske stike, ki omogočajo delovanje iste.

Conco-izolacijska masa je proizvod iz prekomorskih surovin, kakor so bitumen, smole, razna posebna ameriška težka olja s primesjo dolgovlaknastega kanadskega azbesta. Izdeluje jo The Continental Products Co. U. S. A., Euclid Ohio, ter jo dobavlja v pločevinastih sodcih.

Za izolacijo plohe strehe prihajajo v poštev sledeči Conco-proizvodi: Refined Tar Paint, Conco-Plastic in Conco-Liquid.

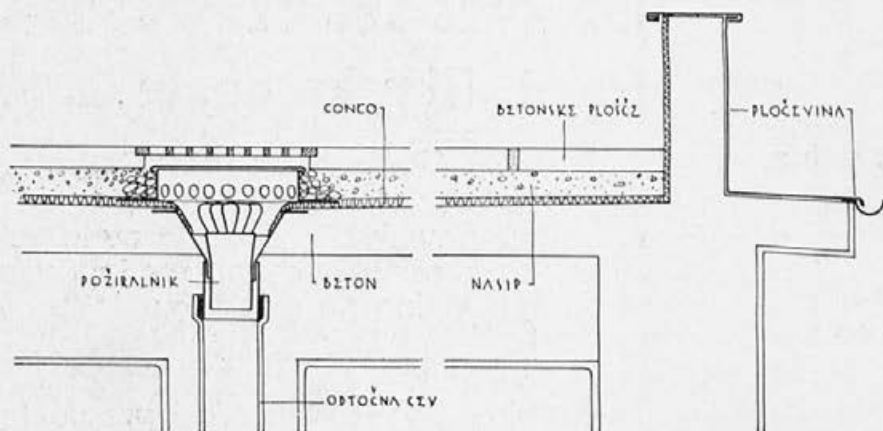
Conco-izolacija se izvršuje vedno le na suhi in čisti podlagi, in sicer sledeče: podlaga se grundira z Refined Tar Paint-om, na kar je nekaj dni treba počakati z delom, to pa zaradi tega, da se Refined Tar Paint čim bolje osuši. Šele nato se prične prava Conco-izolacija, ki sestoji iz enkratne prevleke Conco-Plastica, plasti lepenke, jute ali gaze ter zadnje prevleke Conco-Liquida. Pri sprehodnih terasah se na to navadno polože še zaščitne betonske plošče z 2 cm debelim nasipom mivke ali zemlje, a to vedno šele po preteku nekaj dni, ko se je izolacija že nekoliko osušila.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Conco-izolacijska masa je elastična, kljubuje vsem vremenskim neprilikam, se ne strdi v mrazu in ne topi v vročini.

Vsled prvovrstnih in dragih surovin je Conco-izolacijska masa nekoliko dražja od drugih izolacij, ima pa to prednost, da tu odpade običajno drago kleparско delo, kakor peščene letve, žlebovi, zidne obrobe itd.

Conco pa ni samo dobro izolacijsko sredstvo pri plo- hih strehah, temveč tudi izvrstna tvarina za konzer- viranje raznih železnih kon- strukcij proti rji, n. pr. že- leznih mostov, (Brooklyn- most v New-Yorku), pre- dalčnih konstrukcij, talnih izolacij, električnih drogov, kablov, cevovodov itd. Naj- boljše jamstvo za kakovost Conco-proizvodov je 36 let- na uporaba istih v Ameriki.

Conco-izolacije za dravsko banovino
PETER ŽITNIK, splošno kleparstvo
 in strelovodi
LJUBLJANA, Ambrožev trg 9 Telefon šte. 31-46

REBEK JOSIP splošno ključavničarstvo
LJUBLJANA
 Cankarjevo nabrežje 9

Tvornice opeke in peči

F. P. VIDIC & Komp.
ANTON KOVAČIČ

LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 3

Se priporočajo za dobavo raznega stavbnega materiala, in sicer: prvovrstni zarezan strešnik, zidake, šamotno opeko, kameninaste cevi, Portland-cement itd. Prvovrstne glinaste peči raznih modernih oblik in barv. Štedilnike, obložene z domačimi pečnicami in češkimi emajl. ploščicami. Obložitev sten v kopalnicah, kuhinjah, mesnicah itd.

Najboljša in točna postrežba

**VSA V MIZARSKO STROKO SPADA-
JOČA DELA • POSEBNO PA STAVBNA •
IZVRŠUJE NAJSOLIDNEJE IN POCENI**

TVRDKA

L. AHAČIČ

**SPLOŠNO STROJNO
MIZARSTVO**

**LJUBLJANA
PRIVOZ 16 (PRULE)**

TEL. 27-68

**MODERNO UREJENE DELAVNICE S
STROJI NA ELEKTR. POGON IN VE-
LIKA ZALOGA SUHEGA LEŠA JAMČIJO
ZA DOBER IN SOLIDEN IZDELEK ★★**

IV. BRUNČIČ

stavbni in pohištveni
pleskar in ličar

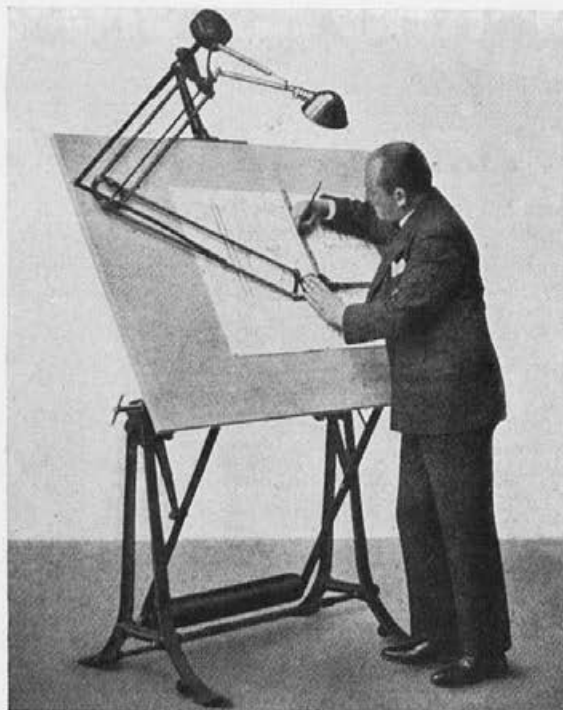
Prvovrstna in točna izvr-
šitev pri solidnih cenah

LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 23

Tel. 3476

» ISIS « — Dr. GRAF

CRTAČI APARATI I CRTAČI STOLOVI

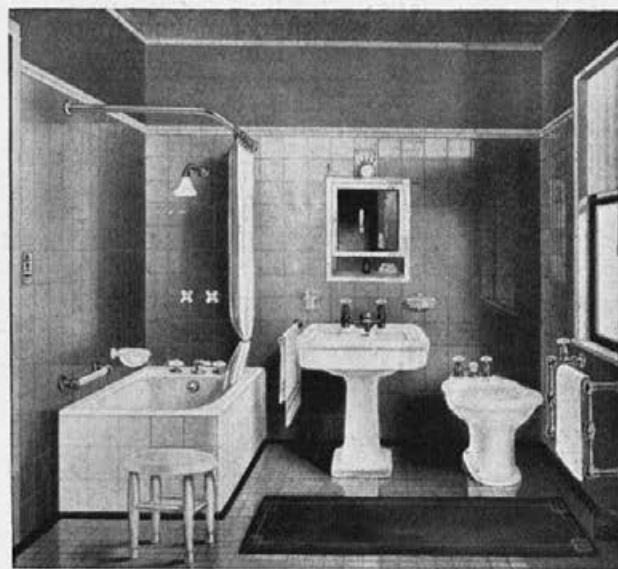
Reprezentant za Jugoslaviju: Drago Lunder, Ljubljana

Kleparstvo, inštalacija vodovoda,
sanitarne naprave

ECKER L. M. SINOVA

LJUBLJANA, SLOMSKOVA ULICA 4

Tel. Interurb. 2933

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Mizarstvo in zaloga pohištva v Št. Vidu nad Ljubljano. Prevezemava v solidno izvršitev in po konkurenčnih cenah opreme stanovanj, pisarn, prodajaln, hotelov, lokalov itd. po lastnih ali pa po predloženih načrtih. Najmoderneje urejen obrat! * Na tisoče priznanj! Lastne ilustrirane albume na razpolago po lastni ceni.

KROMIRANJE

ponikljanje, bakrenje, medenje, oksidiranje in brušenje kovin in jekla

Ograje, pregraje, zdravniško in namizno orodje, avtomobilni in kolesni deli, se kromirajo z večletnim jamstvom proti oksidiranju ali zarjavenju

V. ABERŠEK

prvi jugoslovenski zavod za kromiranje, ponikljanje, bakrenje, oksidiranje in brušenje

LJUBLJANA, Krakovski nasip št. 26

Najmodernejši obrat v Jugoslaviji!

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Brata Eberl nasi.

MARTINC, ČERNE & Co., družba z o. z., Ljubljana
Vošnjakova ulica 8

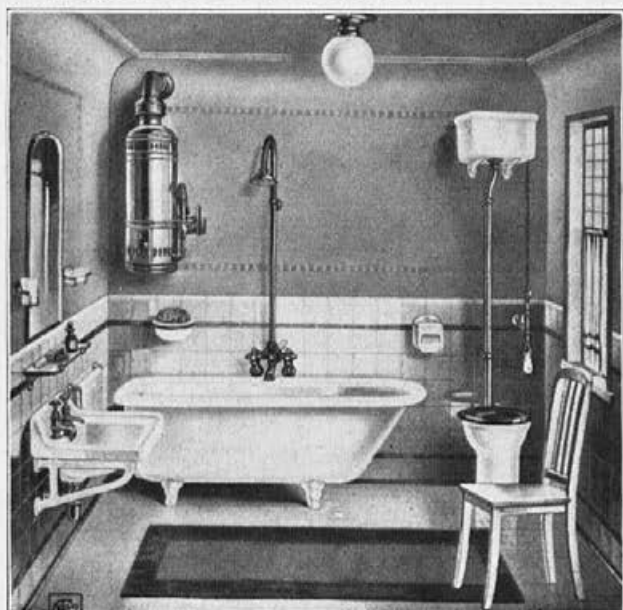
Ustanovljeno 1842

Sprejema vsa v pleskarsko in črkoslikarsko stroko spadajoča dela od preproste do najfinije izvršitve. Specialna delavnica za imitacijo vseh vrst lesa in marmora. — TELEFON 28-14

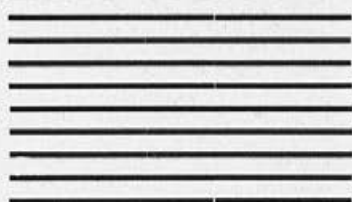
TEODOR KORN, LJUBLJANA

Poljanska c. 8 ● (prej Henrik Korn) ● Ustanov. 1862

- Krovci, stavbni, galanterijski in okrasni klepar
- Instalacija vodovodov in centralne kurjave
- Naprava strelovodov
- Kopališke in klosetne naprave

**STROJNE DELAVNIKE
ZA VSAKOVRSNE
LESENE STOPNICE**

CIRIL HABICHT

**LJUBLJANA VII.
CELOVŠKA CESTA 78**

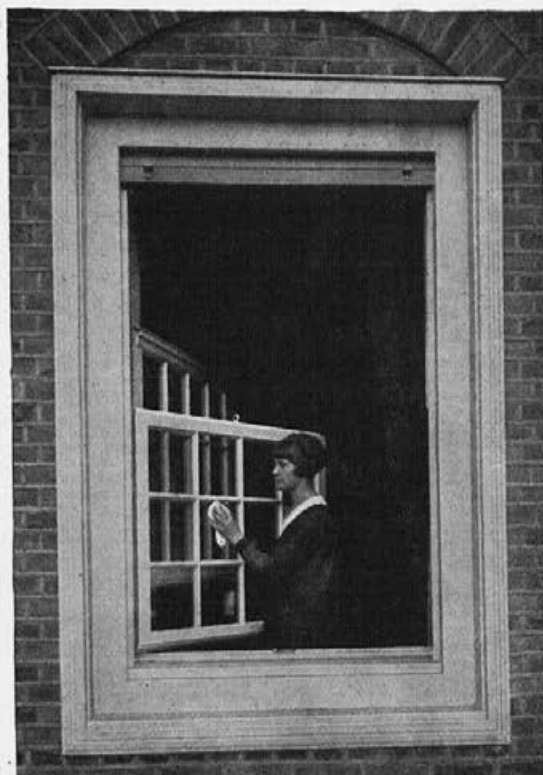
Stuermanova, premična okna, državni
nemški in mnogi inozemski patenti.

Posebno se priporočajo za hotele, re-
stavracije, vile, šole, sanatorije i. t. d.

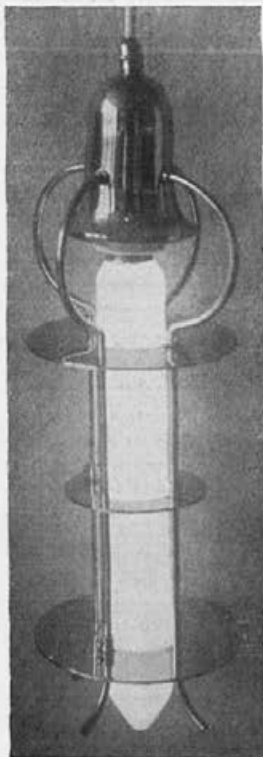
Premakljiva dela, obojestransko v ko-
vinastih členskih tračnicah tekoča,
dajeta sigurnost: polnega zapaha,
lahkega teka brez trenja, ker se les
in barva ne dotkata, popolnega
higijenskega zračenja in lahkega
premikanja, čiščenja brez vsake
nevarnosti, ker se dasta oba dela na
znotraj odpreti. — Izdeluje specialna

stavbna mizarska tvornica
M. Gogala - Bled I.

Telefon 52

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

IVAN KREGAR

LJUBLJANA
Zrinskega c. 3

Tel. 32-41

Izdelovatelj cerkvene-
ga orodja in posode,
modernih stanovanj-
skih svetlobnih teles in
okovja. Medeninaste
- ponikljane - steklene
opreme za izložbe

Popravljalnica, pozla-
titev, posrebritev, po-
nikljanje, oksidiranje

IVAN ZAKOTNIK, LJUBLJANA

MESTNI TESARSKI MOJSTER IN ZAPRI-
SEŽENI IZVEDENEC KRALJEV. SODIŠČA
KOBARIDSKA ULICA ŠTEV. 45

Ustanovljeno 1880.

Parna žaga, tovarna domačega furnirja, zaloga raznovrstnega ekso-
tičnega furnirja, trdega prekuhanega lesa za mizarje in vezanih
plošč. Izvršuje: moderna in arhitektonska postopja, vrtno lopo,
paviljone, čebelnjake, ledenice, portale, ostrošja za hiše, vile,
palace, cerkve in zvonike, stopnice, razne strope in tla, ogrodja,
mostove, jezove, žage, mline, lesene ograje itd.

Telefon int. 25-79. Račun pri pošt. hran. št. 14.687

KERAMIKA

TOVARNA PEČI

KERAMIKA

TOVARNA ŠTEDILNIKOV

KERAMIKA

TOVARNA KAMENINE

KERAMIKA

TOVARNA
ŠAMOTNIH IZDELKOV

J. KLEMENČIČ DRUŽBA Z O. Z.

NOVO MESTO

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

INSULITE

IZOLACIJA RAVNE BETONSKE STREHE PROTI
TEMPERATURNIM SPREMEMBAM Z INSULITE-
PLOŠČAMI IZ LESNIH VLAKEN

Zaloga:

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z.

SPECIALNA TRGOVINA STAVBNEGA MATERIJALA

LJUBLJANA, Bleiweisova 18 — Telefon 2408

REMEC-**Co.** LJUBLJANA

TOVARNA UPOGNJENEGA POHIŠTVA • LESNA INDUSTRIJA

KERSNIKOVA 7 - TEL. 2266

BRZOJ.: INŽENJER REMEC

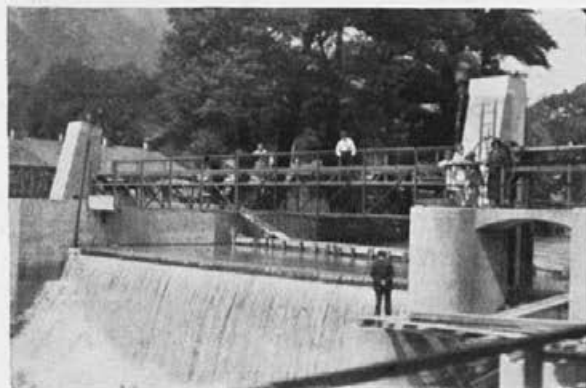
BOGATA IZBIRA VSEH VRST
TRDEGA LEŠA ZA MIZARJE
STAVBNI LEŠ
VSE VRSTE PARKETOV //

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Stanovanjske hiše tovarne Westen, Celje

Autom.-zaklopni jez Kranjske ind. družbe, Jesenice

Most čez Savo v Kurji vasi, Jesenice

Isti most med delom

GRADBENO PODJETJE

Ing. JOS. DĚDEK

POOBLAŠČENI GRADBENI INŽENIR IN
MESTNI STAVBENIK, SPECIALNO PODJETJE
ZA PROJEKTIRANJE IN IZVRŠEVANJE VOD-
NIH NAPRAV IN INDUSTRIJSKIH ZGRADB

LJUBLJANA

ŽIBERTOVA UL. 7

Brzjavke: Dėdek Ljubljana

Telefon: 22-57

Tvrđka projektira in izvršuje: betonske in železobetonske konstrukcije, vodne naprave, mostove in jezove, hidrocentrale, železobetonske tlačne cevi za visoke pritiske, moderne industrijske zgradbe, globoke sondaže, pnevmatične fundacije, ceste in rove.

Podjetje je izvršilo večinoma po lastnih projektih te-le stavbe večjega obsega:

hidrocentralo za 220 KS za tvornico usnja C. Pollak v Kranju leta 1919;

obrežni zid ob Savi in Kokri v dolžini 300 m, tudi tam; sušilnico za čreslo in biologično čistilnico, tudi tam;

novi železobetonski dvonadstropni tvornico usnja v skeletnem sistemu za usnjarno C. Pollak na Vrhniki;

železobetonsko shedovo lopo za Tkalnico in predilnico Glanzmann & Gassner v Trziču;

dvonadstropni dekliski dom in razne druge stavbe v Traibachu, tudi tam;

vodovod, železobetonski most in razne druge vodne naprave pri Sv. Ani za Predilnico v Trziču;

napravo jeza iz železobetona za elektrarno mestne občine v Slovenjgradu;

projekt in novo zgradbo tekstilne tvornice »Intex« v Kranju (zazidana ploskev 6000 m²);

napravo moderne sušilnice za žago g. barona Borna v Trziču leta 1926;

gradnjo kalorične centrale (450 KS) in preureditev žaginih prostorov za g. barona Borna v Trziču;

projekt in gradnjo jeza in velike hidrocentrale na Savi (2500 KS) elektrarne Vinka Majdiča v Kranju;

projekt in gradnjo hidrocentrale in žage za Meščansko korporacijo v Kamniku;

napravo vodovoda za mestno občino Trzič z uporabo najmodernejših vrtalnih strojev;

projekt in gradnjo nad 19.000 m² modernih tvorniških lop iz železobetona za tvornico emaljirane posode A. Westen d. d. v Celju y letih 1927. do 1930.;

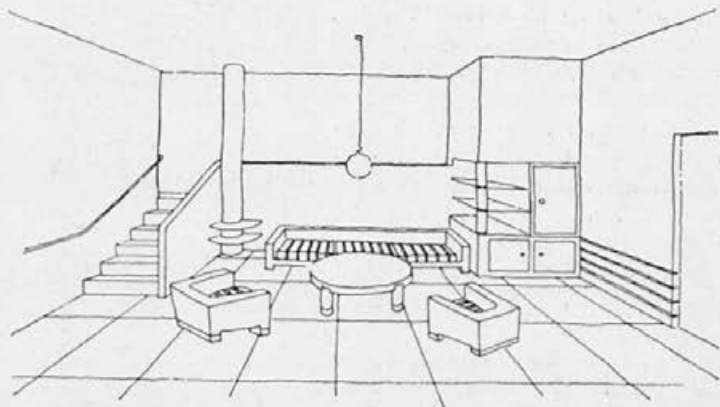
gradnjo uradniških stanovanjskih poslopij za tvornico A. Westen d. d. v Celju;

projekt in gradnjo modernega avtomatičnega jezua za Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah;

zgradbo hidrocentrale Vintgar-Zasip s 1500 m dolgim rovom, za 3400 KS za Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah.

Podjetje razpolaga z najmodernejšim inventarjem.

Tvrđka prevzema tudi zastopstvo pri vodopravnih zadevah.

Prva knjiga v Jugoslaviji
o modernem zidanju
in opremi stanovanj

ARH. J. MESAR — ARH. J. SPINČIČ

STANOVANJE

je izšla in se naroča v

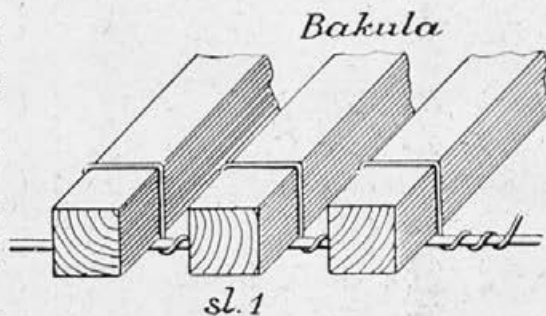
JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI V LJUBLJANI

Cena Din 100 za luksuzno, v polno platno vezano izdajo

BAKULA

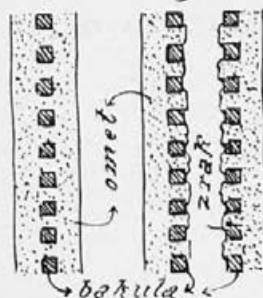
- Bakula je drveno pletivo, koje postoji od drvenih letvica u veličini od 10/10 ili 9/12 mm. Ove su letvice međusobno povezane kalajisanom željeznom žicom tako, da su na sva četiri brida pričvršćena žicom i se ne mogu nikuda micati.
- Bakula izrađuje se u širinama od 50 do 200 cm i u dužini desetmetarskih savijutaka. Težina m² drvenog pletiva iznosi 200 kg. U tekućem metru bakula imade 50 10/10, odnosno 45 9/12 mm letvica.
- Bakula se kod nadzemnih građevina svestrano upotrebljava, osobito kod naprave stropova (plafona) i lakih pretinaca.
- Kod upotrebe bakule za stropne oplatae na drvenim gredama treba kod pričvršćivanja bakule voditi računa o tome, da je jaka ravna žica okrenuta na vani, odnosno na dolje i da treba ukucati stukaturne kukice preko žice, a nikako ne u drvene letvice.
- Nosivost bakule pletene iz 9/12 mm letvica iznosi kod 60 do 70 cm rastojanja greda 200 kg/m², a kod bakule, namještene uz iste uvjete i pletene iz 10/10 mm letvica, nosivost je veća i iznosi 300 kg/m².
- Bakulu ne treba nabacivati kao zid ili stukaturan strop, nego ju prevučemo sa malterom pomoću drvenog trljala. Malter mora da bude gust i dovoljno mastan, uostalom vrijedi za nj isto kao i za obični malter. Upotreba maltera je kod bakule za jednu petinu manja nego kod stukaturnog maltera, jer se sva količina maltera iskoristi i ona povlakom ne ide u gubitak kao kod običnog nabacivanja.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

- Na izvršen povučen malter nabaci se običan zariban lijep iz kreča ili sadre.
- Kod naprave lakih pretinaca iz bakule nakucamo bakulu na drvene upore tako, da se protežu letvice pletiva vodoravno. Navedeno namješćenje je potrebno, da se povučen malter bolje drži.
- U slučaju dvostrukog namješćenja bakule sa zračnim međuprostorom nudi ovakav zid zgodan zvučni i toplotni izolator. Zračni međuprostor u podkrovlju ili sličnim prostorijama, gdje trebamo jedinstvenu toplotnu izolaciju, možemo bez ikakvih nedostataka ispuniti tresetom, pepelom, strugotinama i t. d., ako materijal, sa kojim se napuni, povećava izolacijsku tendenciju zida — ako upotrebimo malter, koji ne propušta vodu, ostaje izolacioni materijal u svim slučajevima intaktan.
- Svestrana upotreba bakule ne nudi samo tehničkih olakšica kod izrade nadzemnih građevina, već i mogućnost konkurencije osobito cijenom.
- Kod stropnog olijepljanja uštedimo upotrebom bakule stukaturnu oplatu, jer bakula sama sasvim zamjenjuje oplatu i trstikanje. Upotreba maltera manja je, konstruktivna visina plafona manja je i radno vrijeme smanjuje se najmanje za trećinu.
- Izradene zgrade nude nam najbolji dokaz solidnosti bakule i interesentima sve su potrebne upute i uzorci besplatno na raspolaganje kod

Ločilna stena
enojna dvojna

PRVE JUGOSLOVENSKE TVORNICE »BAKULA«

JOSIP R. PUH

LJUBLJANA * GRADAŠKA ULICA 22

TELEFON INT.
BR. 2513

V Vašem sodobnem stanovanju Vam manjka edino moderni opremi primeren radioaparat s priključkom na tok, brez antene

SOBNO SLIKARSTVO

ALBERT ŠPELETIČ

W
3
0
3
L

FRANC BAR SINOVA

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, Mestni trg 5/l. Tel. 2407

VZORCI NA VPOGLED
CENE KONKURENČNE
LJUBLJANA
EMONSKA CESTA 25

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

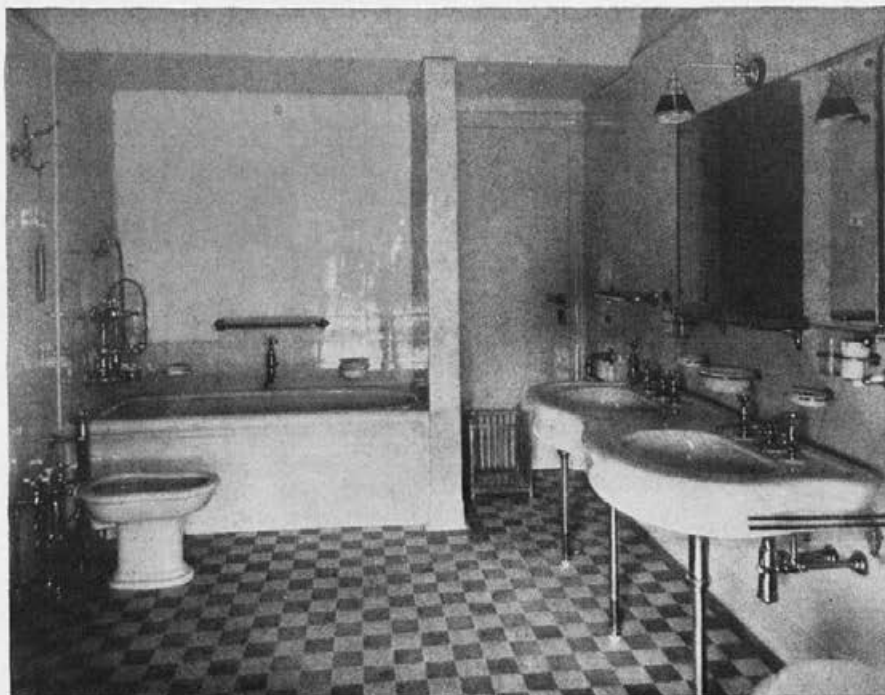
JAKOB FLIGL DEDIČI POPREJ JAKOB FLIGL

LJUBLJANA

Rimska cesta 2
Gregorčičeva ulica 5

NAJSTAREJŠA KLEPARSKA DELAVNICA

Stavbni krovec, galanterijski in umetni klepar. Inštalacija vodovodov, modernih kopalnic, stranišč in drugih sanitarnih naprav. Napeljava strelovodov. Postrežba točna in solidna. Cene zmerne

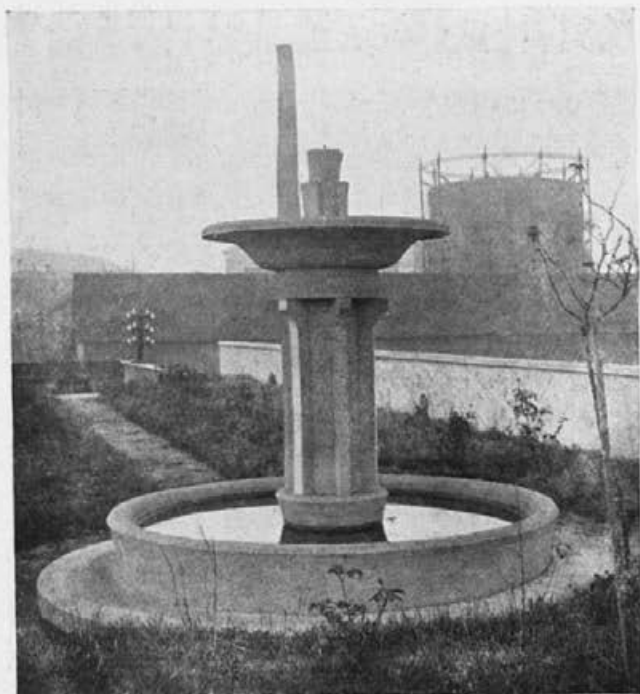
IZVRŠUJE VSA PLESKARSKA
DELA V MESTU IN NA DEŽELI
PO KONKURENČNIH CENAH
PRI PRAVILNI UPORABI
VEČLETNA GARANCIJA

IVAN GENUSSI

PLESKARSTVO

LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA 10

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

DOMINIK BATTELINO NASL. SIN
 TOVARNA CEMENTNIH IZDELKOV
 LJUBLJANA, SLOMŠKOVA UL. 19 TEL. 25-50

PO NACRTIH IN OPREMI PRIMERNA SVETLOBNA TELES A

**KAREL
 HLUPIČ**

LJUBLJANA
 Gosposvetska 16

**SPLOŠNO
 STRUGARSTVO**

Vila J. M. A. v Ljubljani. Popis s slikami
 na straneh 29, 30, 31 v tej številki revije

Izvršil:

EMIL TOMAŽIČ, stavbenik
 Ljubljana, Kersnikova ulica 5 Tel. 2875

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

TOVARNE OGLEDAL
IN BRUŠENEGA STEKLA

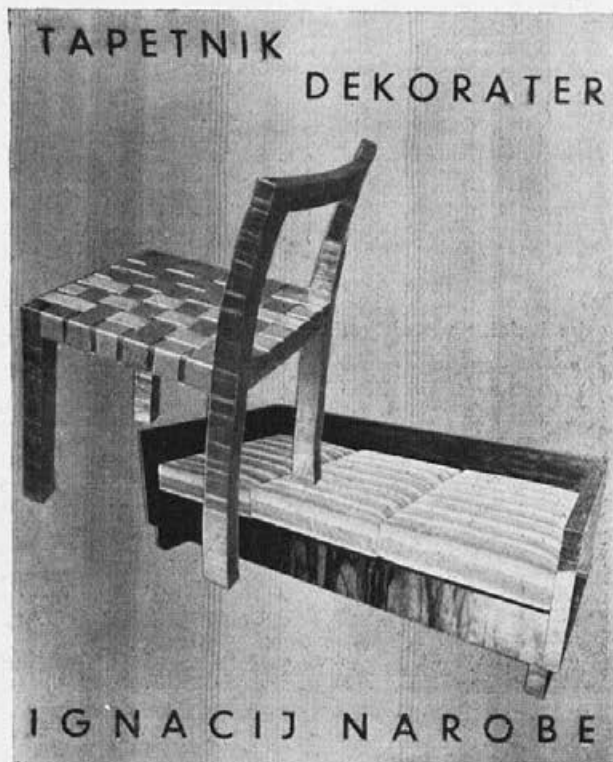
»KRISTAL«

D. D.

Centrala: MARIBOR,
Koroška cesta 30-32. Telefon 2132

Podružnici: LJUBLJANA VII,
Medvedova cesta 38. Telefon 3075
SPLIT,
Zrinjska ulica 6. Telefon 368

Priporočajo brušena in nebrušena ogledala vseh vrst in velikosti, zrcalno in specialno steklo vseh vrst in debelin, barvano, mlečno, ledenasto, alabaster steklo, steklo za izložbe, **marmornato steklo v vseh barvah za oblog sten v kopalnicah, umivalnikov, bifejev, hladilnic, operacijskih dvoran, kuhinj, klosetov, stopnišč** itd., v medenino vloženo steklo, umetno brušena stekla, stekla za avto-vetrobrane itd., itd.

GOSPOSVETSKA CESTA 16 — LJUBLJANA

**SOBOSLIKARSTVO
IN PLESKARSTVO**

J. HLEBŠ DRUŽBA Z OMEJENO ZAVEZO
LJUBLJANA SV. PETRA C. 33

Najmodernejši vzorci vedno, na zalogi. Najmodernejši brizgalni aparati. Izvršitev solidna pod garancijo. Cene konkurenčne.

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

**Oblogo sten in tlak
izvršila**

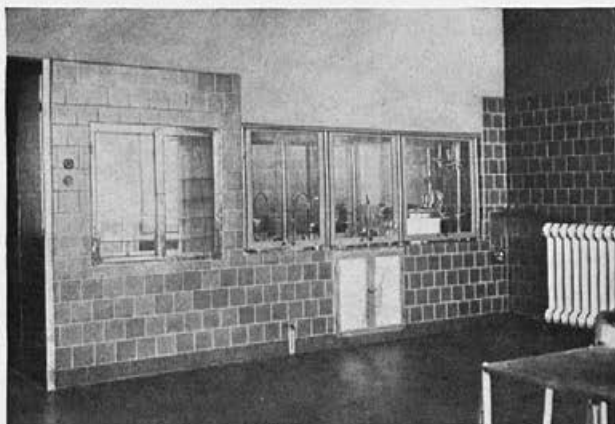
»MATERIAL«

TRGOVSKA DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠT. 36

Ženska bolnica v Ljubljani, operacijska soba

Ljubljanski nebotičnik, opremljen s

pomičnimi okni

(Schiebefenster)

patent ŠENICA

Roleti, portali
in gladka vrata
(lastni izum)

JOŽEF ŠENICA

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. - BEŽIGRAD 6

Telefon št. 28-71

Paris 1912

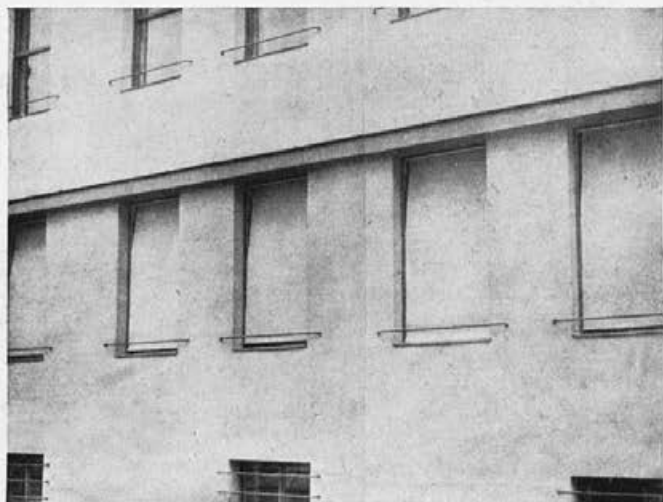

**Linolej
v veliki
izbiri**

A. & E. SKABERNÈ, LJUBLJANA

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Lesene rolete in žaluzije, platnene zavese, damastroloje (medokenske zavese)

vseh vrst in
barv izdeluje
v vsaki količini

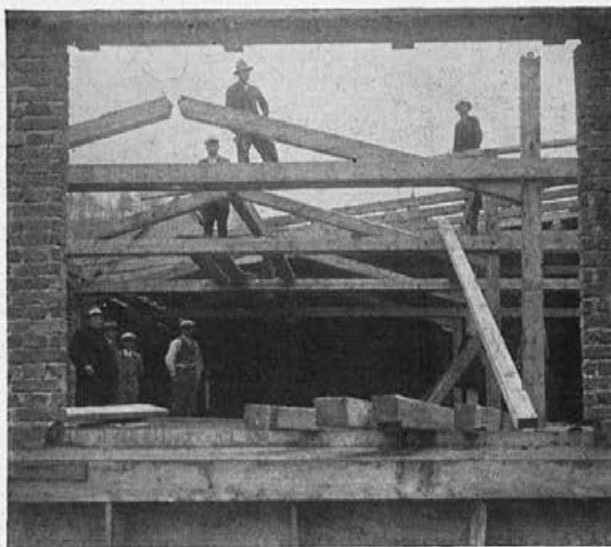
I. BERNIK

Ljubljana, Linhartova ul. 16

Ostrešja

vsakovrstna, kakor **kupole**, **cerkvene stolpe** in druge **komplicirane strehe**, dalje mostove, jezove, mline, žage, obrežne stene, raznovrstna tla, razne navadne in dekorativne strope

Planinske, lovske in gozdarske **koče**, raznovrstne vile, lesene hiše, razne vrtno lope ter še vsakovrstna druga v to stroko spadajoča dela izvršuje najsolidneje in po ugodni ceni tvrdka

L.K. STEINER & Ko.

DRUŽBA Z O. Z.

SPLOŠNO TESARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA * LJUBLJANA, OPEKARSKA C. 31

Pri naročilu se sklicuj na oglas v reviji

Litografijo Offsetisk

Z DIREKTNIM
FOTOKEMIČNIM
KOPIRANJEM NUDI LE

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Tudi med graditvijo zavarujte

stavbe proti požaru,
sebe in nameščence proti nesrečam na stavbišču
Zavarujte se na doživetje in za slučaj smrti!

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI

PODRUŽNICE: Zagreb, Beograd, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split
Lastna poslopja v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu

IV. BONAČ

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 5

TELEFON 23-87

Zastopstvo za
SVETLOPISNI PAPIR
za Slovenijo

OZALID

KOPIRANAČRTE

na električnem »SINUBRA« stroju v rjavi,
sepi, črni in modri barvi na papir, platno,
transparentni papir, pavzno platno in folijo

Stalna zaloga

NAJFINEJŠIH PAPIRJEV

pavznih, skicnih, milimetrskih in pavzn. platna

»LUMOGRAPH« in »CHROMABELLA«

svinčniki za svetlobne pavze

TEHNIČNE, PISARNIŠKE IN STROJEPIŠNE POTREBŠČINE

Oskrbuje tiskovine

